

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Polona Mlinarič

**Vpliv finančne in gospodarske krize na zadovoljstvo državljanov z demokracijo in
zaupanje v institucije**

Diplomsko delo

Ljubljana, 2015

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Polona Mlinarič

Mentorica: red. prof. dr. Alenka Krašovec

**Vpliv finančne in gospodarske krize na zadovoljstvo državljanov z demokracijo in
zaupanje v institucije**

Diplomsko delo

Ljubljana, 2015

Vpliv finančne in gospodarske krize na zadovoljstvo državljanov z demokracijo in zaupanje v institucije

Gospodarska kriza, s katero se globalno spopadamo že od leta 2008, je močno spremenila svet, v katerem živimo. Politični organi so prisiljeni sprejemati odločitve, s pomočjo katerih naj bi posamezne države čim hitreje izšle iz krize, vendar te odločitve pogosto nasprotujejo željam tamkajšnjih državljanov. Ti na spremembe pogosto odgovarjajo z nezadovoljstvom in nezaupanjem v politiko in institucije, ki so nezmožne odgovoriti na krizo v tako kratkem času. Kriza je hkrati pogosto razlog za dvom državljanov v delovanje demokracije v državi, kar je prav tako moč pripisati odločitvam, ki se sprejemajo v času krize. Diplomsko delo razkriva, kako se je v obdobju desetih let, sredi katerega je prišlo do še vedno trajajoče svetovne finančno-gospodarske krize, spreminjalo zaupanje državljanov držav, ki so od Evropske unije prejele finančna sredstva kot pomoč za izhod iz krize, v politične institucije na nacionalni ter nadnacionalni ravni ter kako se je spreminjalo njihovo zadovoljstvo z delovanjem demokracije v državi.

Ključne besede: kriza, zaupanje v institucije, zadovoljstvo državljanov, demokracija.

The impact of the financial and economic crisis on citizens' satisfaction with democracy and their trust in institution

The economic crisis, which we are dealing with globally since 2008, has significantly changed the world, in which we live. Political authorities are forced to make decision, with the help of which individual countries could exit the crisis as soon as possible, but this decisions often oppose the desires of their citizens. They often respond to changes with dissatisfaction and distrust in politics and institutions, which are incapable to respond to the crisis in such a short time. At the same time, the crisis is also the reason for the doubt of citizens in the functioning of democracy in the country, which is also due to decision-making during the times of a crisis. The thesis reveals, how the trust of citizens of countries, which received financial means to aid their exit from the crisis, into political institutions on the national and supranational level was changing during a ten-year period, in the middle of which started the still lasting world financial and economic crisis. It also reveals the course of changes of satisfaction with the functioning of democracy in their country.

Keywords: crisis, trust in institutions, satisfaction of citizens, democracy.

KAZALO

1 UVOD	8
1.1 Hipotezi.....	9
1.2 Metodologija.....	9
2 TEORETIČNI DEL	11
2.1 Pomen demokracije	11
2.1.1 Dejavniki zadovoljstva državljanov z demokracijo.....	12
2.1.2 Kriza demokracije.....	13
2.1.3 Raziskave na temo zadovoljstva z demokracijo	15
2.2 Zaupanje državljanov v institucije.....	16
2.2.1 Dejavniki zaupanja državljanov v institucije.....	17
2.2.2 Raziskave na temo zaupanja v institucije	18
2.3 Povezanost zadovoljstva državljanov z demokracijo in njihovega zaupanja v institucije.....	20
2.4 Vpliv gospodarske krize na zadovoljstvo z demokracijo ter zaupanjem v institucije....	21
3 LASTNA ANALIZA	22
3.1 Zadovoljstvo državljanov z demokracijo.....	23
3.1.1 Ciper.....	23
3.1.2 Grčija	24
3.1.3 Irska	24
3.1.4 Madžarska.....	25
3.1.5 Portugalska.....	26
3.1.6 Španija	27
3.2 Zaupanje državljanov v nacionalni parlament.....	29
3.2.1 Ciper.....	29
3.2.2 Grčija	30

3.2.3 Irska	32
3.2.4 Madžarska	33
3.2.5 Portugalska.....	34
3.2.6 Španija	35
3.3 Zaupanje državljanov v Evropski parlament	36
3.3.1 Ciper.....	37
3.3.2 Grčija	37
3.3.3 Irska	38
3.3.4 Madžarska	39
3.3.5 Portugalska.....	40
3.3.6 Španija	41
3.4 Zaupanje državljanov političnim strankam	43
3.4.1 Ciper.....	43
3.4.2 Grčija	44
3.4.3 Irska	45
3.4.4 Madžarska	45
3.4.5 Portugalska.....	46
3.4.6 Španija	47
3.5 Povezava zaupanja državljanov v nacionalni in Evropski parlament.....	48
3.6 Povezava zadovoljstva državljanov z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament	49
4 SKLEP	50
5 LITERATURA	52
PRILOGE	56
Priloga A: Gibanje zadovoljstva z delovanjem demokracije državljanov v nacionalni parlament	56
Priloga B: Gibanje zaupanja državljanov v nacionalni parlament.....	57

Priloga C: Gibanje zaupanja državljanov v Evropski parlament.....	59
Priloga Č: Gibanje zaupanja državljanov v politične stranke.....	60
Priloga D: Povezava zaupanja državljanov v nacionalni in Evropski parlament: Ciper	62
Priloga E: Povezava zaupanja državljanov v nacionalni in Evropski parlament: Grčija	63
Priloga F: Povezava zaupanja državljanov v nacionalni in Evropski parlament: Irska.....	65
Priloga G: Povezava zaupanja državljanov v nacionalni in Evropski parlament: Madžarska.....	67
Priloga H: Povezava zaupanja državljanov v nacionalni in Evropski parlament: Portugalska	69
Priloga I: Povezava zaupanja državljanov v nacionalni in Evropski parlament: Španija.....	71
Priloga J: Povezava zadovoljstva državljanov z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament: Ciper	73
Priloga K: Povezava zadovoljstva državljanov z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament: Grčija	74
Priloga L: Povezava zadovoljstva državljanov z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament: Irska	76
Priloga M: Povezava zadovoljstva državljanov z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament: Madžarska.....	78
Priloga N: Povezava zadovoljstva državljanov z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament: Portugalska	81
Priloga O: Povezava zadovoljstva državljanov z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament: Španija	83

KAZALO GRAFOV

Graf 3.1 Gibanje zadovoljstva državljanov z delovanjem demokracije: Ciper (v %)	23
Graf 3.2 Gibanje zadovoljstva državljanov z delovanjem demokracije: Grčija (v %)	24
Graf 3.3 Gibanje zadovoljstva državljanov z delovanjem demokracije: Irska (v %)	25
Graf 3.4 Gibanje zadovoljstva državljanov z delovanjem demokracije: Madžarska (v %)	26
Graf 3.5 Gibanje zadovoljstva državljanov z delovanjem demokracije: Portugalska (v %)	27
Graf 3.6 Gibanje zadovoljstva državljanov z delovanjem demokracije: Španija (v %)	28
Graf 3.7 Gibanje zaupanja državljanov v nacionalni parlament: Ciper (v %)	30
Graf 3.8 Gibanje zaupanja državljanov v nacionalni parlament: Grčija (v %)	31
Graf 3.9 Gibanje zaupanja državljanov v nacionalni parlament: Irska (v %)	32
Graf 3.10 Gibanje zaupanja državljanov v nacionalni parlament: Madžarska (v %)	33
Graf 3.11 Gibanje zaupanja državljanov v nacionalni parlament: Portugalska (v %)	34
Graf 3.12 Gibanje zaupanja državljanov v nacionalni parlament: Španija (v %)	35
Graf 3.13 Gibanje zaupanja državljanov v Evropski parlament: Ciper (v %)	37
Graf 3.14 Gibanje zaupanja državljanov v Evropski parlament: Grčija (v %)	38
Graf 3.15 Gibanje zaupanja državljanov v Evropski parlament: Irska (v %)	39
Graf 3.16 Gibanje zaupanja državljanov v Evropski parlament: Madžarska (v %)	40
Graf 3.17 Gibanje zaupanja državljanov v Evropski parlament: Portugalska (v %)	41
Graf 3.18 Gibanje zaupanja državljanov v Evropski parlament: Španija (v %)	42
Graf 3.19 Gibanje zaupanja državljanov v politične stranke: Ciper (v %)	43
Graf 3.20 Gibanje zaupanja državljanov v politične stranke: Grčija (v %)	44
Graf 3.21 Gibanje zaupanja državljanov v politične stranke: Irska (v %)	45
Graf 3.22 Gibanje zaupanja državljanov v politične stranke: Madžarska (v %)	46
Graf 3.23 Gibanje zaupanja državljanov v politične stranke: Portugalska (v %)	47
Graf 3.24 Gibanje zaupanja državljanov v politične stranke: Španija (v %)	48

1 UVOD

Demokratska oblika vladavine se danes smatra kot eden izmed temeljev sodobne države. Predstavlja ideal, h kateremu stremijo vse države, hkrati pa zahteva odgovornost in odzivnost politike na dogajanja v državi, pri čemer je odločitev posamezne države, kakšno razmerje med obema elementoma bo vzpostavila. Na razmerje med odgovornostjo politike za zagotavljanje demokratičnosti na eni strani ter odzivnostjo na spremembe na drugi vpliva več dejavnikov: način demokratičnega prehoda, interesi posameznikov na vodilnih položajih itd. (Lipset 1993).

Razumevanje in dojetje tega, kaj demokracija predstavlja za državo in njene državljane ter kaj nanjo vpliva, se je skozi zgodovino spreminjalo. Avtorji (npr. Huntington 1991; Lipset 1993) so pri tem še danes različnih mnenj ter smatrajo, da na uresničevanje demokracije vpliva več dejavnikov, od procesa demokratičnega prehoda in blaginje države do gospodarskega razvoja, danes pa se v ospredje postavlja dejavnik gospodarske krize. Ta predstavlja za državo na sploh kot za uresničevanje vseh elementov demokracije v njej velik izziv, s katerim se mnoge države le težka spopadajo.

Kljub temu da se ideal doseganja demokracije v državi z gospodarsko krizo ni spremenil, je gospodarska kriza, s katero se mnoge članice Evropske unije še vedno soočajo, te postavila pred veliko preizkušnjo, saj nadaljnji obstoj in razvoj demokratične oblike vladavine nista avtomatično zagotovljena. Demokracija je v času krize po mnenju prebivalcev držav, ki so jo najbolj čutili, težje dosegljiva in uresničljiva (Rizman 2014).

Pomembno je, da država tudi v času gospodarske krize ohranja ideal demokratičnosti in neprestano išče najbolj ustrezno razmerje med odgovornostjo ter odzivnostjo politike in politikov, kar pri državljanih ohranja občutek povezanosti s politiko in dopuščanja sprememb znotraj nje. Slednje je neposredno povezano z zaupanjem državljanov v politiko, posledično tudi v državne institucije, hkrati pa pomeni zadovoljstvo državljanov s stanjem demokracije v državi (Lipset 1993).

Kot izpostavlja Farris (2013), so se države različno odzvale na gospodarsko krizo. Nekatere so jo zaradi močnega nacionalnega gospodarstva, velikega domačega trga (Sheets 2012) ipd. komaj občutile (npr. Poljska) (Farris 2013), druge pa je kriza prizadela bistveno bolj, še posebej njihov bančni sektor. Posledica tega je bila nujna finančna pomoč nekaterim državam s strani organov Evropske unije, da bi hitreje sanirale svoja gospodarstva oz. gospodarstvo prestrukturirale ter izšle iz krize.

V diplomski nalogi se bom ukvarjala z vplivom finančno-gospodarske krize na demokracijo, zlasti z vprašanjem, kako je kriza vplivala na zadovoljstvo državljanov članic Evropske unije z demokracijo v državi ter na njihovo zaupanje v institucije.

Analiza bo zajela države, ki so za izhod iz krize od Evropske unije prejele finančno pomoč (Ciper, Grčija, Irska, Latvija, Portugalska, Romunija ter Španija), in pokazala, kako je prejem pomoči vplival na zadovoljstvo državljanov z demokracijo v državi in na njihovo zaupanje v institucije (European Parliament 2015).

Zadovoljstvo državljanov z demokracijo ter njihovo zaupanje v posamezne institucije bom analizirala s pomočjo rezultatov evropskih javnomnenjskih anket.

Hipotezi

V državah, ki so s strani Evropske Unije prejele finančno pomoč, sta zadovoljstvo državljanov z demokracijo in zaupanje v institucije upadla.

Vzporedno z upadanjem zaupanja v nacionalne institucije je upadlo tudi zaupanje državljanov analiziranih držav v evropske institucije.

1.1 Metodologija

Pri pisanju diplomske naloge bom uporabila več raziskovalnih metod in tehnik. Teoretičen del bo temeljil na analizi tako slovenskih kot tujih knjig, učbenikov ter člankov, v katerih so avtorji raziskovali dejavnike zadovoljstva državljanov z demokracijo ter zaupanja v institucije, medtem ko bom podatke za empirični del črpala na podlagi sekundarne analize rezultatov že obstoječih javnomnenjskih raziskav - Evropske družboslovne raziskave. Šlo bo za primerjalno raziskovanje omenjenih držav za obdobje desetih let.

Vprašanja iz javnomnenjskih anket, ki jih bom uporabila pri analizi so (CJMMK 2012):

1) »Prosimo, da s pomočjo lestvice od 0 do 10 ocenite, kako vi osebno zaupate vsaki od naslednjih ustanov. 0 pomeni, da ustanovi sploh ne zaupate, 10 pa, da ji povsem zaupate. Najprej...

a) *Parlamentu*

b) *Političnim strankam*

c) *Evropskemu parlamentu*« (CJMMK 2012, 3).

- 2) »Kako zadovoljni ste na splošno z delovanjem demokracije v *državi*?« (CJMMK 2012, 6).
Na voljo je odgovor od vrednosti 0 – izredno nezadovoljen do 10 – izredno zadovoljen.

1 TEORETIČNI DEL

1.2 Pomen demokracije

Svet je bil v zadnjem stoletju podvržen večjim političnim spremembam. Če je pred časom obstajalo več alternativ demokratični obliki vladavine, kot so aristokracija, centralizirana monarhija ali oligarhija, so te s časom v večji meri izginile, saj jih državljani niso več smatrali kot ustrezne alternative demokratični obliki vladavine. Kljub temu pa ni moč trditi, da je demokracija danes samoumevna (Dahl 2000). Čeprav ideja o demokraciji kot idealnem načinu vladanja še vedno obstaja, dejanska implementacija take oblike vladavine po državah ni enaka. Kaže se v več oblikah demokratične vladavine glede na političen sistem, položaj šefa države, državno ureditev, predstavništvo ipd. (Kavčič in Grad 2006).

Kot je zapisal Dahl (2000), pa formalni obstoj demokracije ne pomeni dejanske uveljavitve in obstoja demokratične vladavine. Tako po njegovem prepričanju Demokratična ljudska republika Koreja še ne mora biti ne demokratična niti ljudska le na podlagi svojega imena ali zapisa v ustavi. Pomembna je implementacija demokratičnih elementov v politični sistem in le uveljavitev teh podlaga za obstoj resnične demokratičnosti (Dahl 2000). Podobno trdi tudi Held (2006), ki meni, da je demokracija najtežja oblika vladanja, ki je zelo krhka in skozi čas podvržena mnogim oviram, zaradi česar so le redke države in njene oblasti sposobne demokratično vladavino ohranjati v daljših časovnih obdobjih.

Demokracija je kot politični sistem zelo kompleksen pojem, ki sega v 16. stoletje, medtem ko koncept demokracije obstaja bistveno dlje. Začetki segajo že v antično Grčijo, kjer je predstavljala obliko vladavine, kjer vlada ljudstvo (Held 2006). Konkretno oblike demokracije so se skozi zgodovino spreminjale, temeljni koncept pa je ostal enak.

Dahl je v svojem delu »Poliarhija« iz leta 1971 (Dahl 1971) demokracijo opisal kot skupek več elementov oz. pogojev, ki morajo biti izpolnjeni, da lahko govorimo o dejanski demokraciji. Ti elementi so: aktivno volilno telo, zagotovljena stalna in univerzalna pasivna volilna pravica, svobodne ter pravične volitve, zagotovljeno tekmovanje političnih voditeljev za glasove volivcev pod enakimi pogoji, zagotovljena svoboda govora, združevanja, obstoj in stabilnost ustanov, ki ohranjajo politiko na dolgi rok odzivno na rezultate glasovanja, ter dostopnost informacijskih virov.

Kakor je predpostavil že Dahl (1971), demokracija predstavlja vladavino od spodaj navzgor. V ospredje postavlja posameznike in njihove interese, medtem ko je naloga oblasti, da deluje v njihovem imenu za njihovo dobro. Demokracija po njegovem mnenju temelji na spoštovanju temeljnih človekovih pravic in svoboščin, na sistemu delitve oblasti ter njihovega medsebojnega nadzorovanja (sistem zavor in ravnovesja) – torej nadzoru nad oblastjo, splošni in enaki volilni pravici (Rus in Toš 2005). Uresničitev naštetih elementov posamezniku daje občutek zadovoljstva tako s svojim življenjem, z državo, v kateri živi, in njenim sistemom (Kaase in Newton 1999).

Vsaka država se pri svojem oblikovanju in delovanju spopada s problemi, pri čemer so nekateri bolj splošni, drugi pa bolj specifični za posamezno državo. Ta negotovost in krhkost demokracije povzročata državam stalen pritisk in skrb za ohranjanje demokratičnosti za daljše časovno obdobje (Held 2006).

2.1.1 Dejavniki zadovoljstva državljanov z demokracijo

Demokracija že od njenih zametkov temelji na vladavini ljudstva, torej da oblast (naj si bo to ljudstvo neposredno ali predstavniki, ki jih je izvolilo ljudstvo) deluje v javno dobro. Zadovoljstvo državljanov z oblastjo se odraža v njihovem zadovoljstvu s predstavniki, politiko v državi in z demokracijo. Zadovoljstvo državljanov z demokracijo je torej ključno pri zagotavljanju demokratičnosti sistema (Dahl 1971; Held 2006).

Različni avtorji so razkrili več dejavnikov, ki vplivajo na stopnjo zadovoljstva državljanov z demokracijo. Lipset (1993) je v svoji raziskavi analiziral vpliv dejavnika civilne družbe, značilnosti strankarskega sistema, politične kulture v državi, pomen religije in gospodarskega razvoja države ter način demokratičnega prehoda, posebej pa poudaril institucionalno ureditev države (oblika vladavine, volilni sistem ipd.).

Tudi Dahl (1989) je poudaril vpliv načina demokratičnega prehoda, natančneje njegovega trajanja. Poleg tega pa je kot dejavnike navedel še stopnjo blaginje držav, možnost sodelovanja državljanov v političnem procesu, zagotovljeno volilno pravico, svobodo izražanja ter gospodarski razvoj v državi.

Sartori (2009) je kot dejavnik zadovoljstva državljanov z demokracijo v državi izpostavil stopnjo fragmentacije in polarizacije državnega strankarskega sistema. Tu gre za vprašanje števila strank, ki aktivno sodelujejo in se potegujejo za oblast, ter ideološke razlike, ki

obstajajo med njimi. Pravi, da podpora političnemu sistemu v državi še posebej upada z večanjem polarizacije. Stranke, ki že od začetka ne dobijo dovolj podpore in nimajo možnosti za dejanski prevzem oblasti, se pogosto radikalizirajo, s čimer se veča splošno nezadovoljstvo (Toš 1999). Podobno meni Weil (1989), ki opozori na vpliv strankarske razdrobljenosti in meni, da večja fragmentacija, polarizacija in število strank vodijo k zmanjšanju zaupanja državljanov v demokracijo.

Lau (1982) je zapisal, da na dožemanje demokracije in posledično stopnjo zadovoljstva državljanov z njo vpliva dejstvo, da ljudje hitreje zaznavamo informacije, ki so negativne, kot pozitivne, ter pri tem opozoril na velik vpliv množičnih medijev, ki selekcionirajo informacije, ki jih posredujejo ljudem.

Toš (1999) je kot dejavnik zaupanja izpostavil starost demokracije, obenem pa poudaril, da imajo velik vpliv državljanji, še posebej njihove vrednote, izobrazba in politična aktivnost. Opozoril je tudi na problematiko vse večje politične distance – vse večji prepad med vladno politiko ter interesi ljudstva, kar vodi v vse večje nezaupanje.

2.1.2 Kriza demokracije

Ker se države razlikujejo, je moč pričakovati, da se bo stanje demokratičnosti s časom spreminjalo. Vsaka država se poleg nekaterih skupnih spopada z lastnimi izzivi delovanja demokracije in jih rešuje na svoj način. Pomembno pa je, da se država svojih težav z zagotavljanjem demokracije zaveda in se z njimi pravočasno spopade, saj v nasprotnem primeru lahko pride do večjih kriz in večjega poslabšanja stanja demokracije v državi (Held 2006).

Najbolj znana analitika krize demokracije sta bila Habermas in Offe (Merkel 2013), ki sta analizirala krize delovanja demokracije tako na nacionalni kot mednarodni ravni. Habermas (1975) je v svoji raziskavi ločil več vrst kriz, med katerimi se je ena, legitimacijska, nanašala na krizo demokracije, natančneje na upad podpore ljudi do demokracije. Oba omenjena avtorja sta krizo demokracije povezala z dejstvom, da državljanji danes pričakujejo od državnih sistemov bistveno več kot pred leti, posledično so tudi njihove zahteve in pričakovanja bistveno višja, kar pa ogroža legitimnost sistema (Habermas 1975, Kaase in Newton 1999; Merkel 2013). Kasnejše analize kriz demokracij v 80. letih so to teorijo sicer v

večji meri zavrnile in grožnjo legitimnosti demokracije povezale z neodzivnostjo sistema in vlade na zahteve in pričakovanja državljanov (Markel 2013, Rus in Toš 2005).

Huntington (1991) je demokracijo utemeljil na svobodnih in enakopravnih volitvah s široko volilno pravico, omejitvi oblasti in tekmovanju za glasove in oblast. V analizi kriz demokracije in razvoja liberalne demokracije od 70. let 20. stoletja, ki je temeljila na njegovi teoriji valov¹, je ugotovil, da imajo največje možnosti za upad demokracije in pojav avtoritarizma ali totalitarizma tiste države, ki so demokracijo v državi vpeljale v času svetovnih vojn. Gre torej za kombinacijo trajanja demokracije in časa, v katerem je bila demokratizacija izvedena. Države so v času vojn šibke ne glede na to, ali so v vojni neposredno udeležene ali ne, in uresničevanje demokracije v polnem pomenu je že samo po sebi oteženo. Poudaril je pomen kontinuitete demokracije, ki jo je povezal z vsaj opravljenimi večkratnimi zaporednimi demokratičnimi volitvami, saj je šele takrat po njegovem mnenju moč govoriti o dejanski demokraciji. Volitve v predstavniško telo predstavljajo po njegovem mnenju le minimalno definicijo demokracije, ki pa ne bi smela zadostovati državljanom. Pomembno je, da izvoljeni predstavniki nato delujejo v dobro ljudstva, da obstaja svoboda združevanja, govora ipd.

Podobno raziskavo o krizah demokracij sta opravila še Berg-Schlosser in De Meur (Kaase in Newton 1999), ki sta se osredotočila na spreminjanje demokracije v času med svetovnima vojnama in podobno kot Huntington (1991) poudarila pomen ohranjanja demokratične tradicije in demokratičnih pravil.

Z vprašanjem krize demokracije so se pri analizah delovanja demokracije ukvarjali tudi slovenski raziskovalci. Rus in Toš (2005) ocenjujeta, da se sistemi zahodnih demokratičnih držav ne odzivajo v zadovoljivi meri na zahteve ljudi oz. na te zahteve niso sposobni odgovoriti. Do istega zaključka so že pred leti prišli Fuchs, Guidorossi in Svensson leta 1992, ki so že takrat pisali o splošnem nezadovoljstvu z delovanjem parlamentarne demokracije zaradi njene neodzivnosti, kar predstavlja grožnjo reprezentativni demokraciji. Neodzivnost sistema na zahteve ljudi slovenska avtorja navajata kot razlog, da se ljudje vedno bolj zatekajo k alternativnim možnostim – k politični participaciji, ki temelji na elementih neposredne demokracije (Rus in Toš 2005). Vendar pa to ni edini možni odgovor državljanov na neodzivnost vlad. Bolj pogost način, ki ga uporabljajo, je odločitev za politično participacijo

¹ Valovi demokratizacije po Huntingtonu: prvi val se je po njegovem mnenju začel na začetku 19. stoletja in trajal 100 let, vse do konca prve svetovne vojne. Po koncu druge svetovne vojne je sledil drugi val, ki je trajal do sredine 20. stoletja. Zadnji, tretji val so zaznamovale spremembe v mnogih državnih režimih v 70. letih 20. stoletja (Huntington 1991).

na volitvah za predstavniško telo, kjer imajo državljani moč zamenjati nosilce oblasti – vlade. Tretja možnost, ki jo imajo državljani, pa je apatičnost (Toš 1999).

Če gre pri zahodnoevropskih državah predvsem za problem neodzivnosti vlad na zahteve državljanov, pa se v srednjih in vzhodnoevropskih državah pojavijo še dodatni problemi. Države so se prej spopadale z demokratizacijo. Star nedemokratični sistem se je zamenjal z novim, vendar pri tem ni šlo za enostaven, temveč izredno dolg, kompleksen proces, kjer ni bilo treba spremeniti le političnega sistema, sistem vladavine, temveč tudi politično kulturo, vrednote ipd. (Rus in Toš 2005). Če je bil prehod najlažji v Sloveniji, kjer so bili elementi današnjega demokratičnega sistema (npr. pluralizem) vidni že prej, je bilo nasprotno v Romuniji, Ukrajini in še ponekod, kjer je bil proces demokratičnega prehoda bistveno daljši in težavnejši (Toš 1999).

Razlogov za krizo demokracije je torej več in gospodarska kriza ni nujno med njimi.

2.1.3 Raziskave na temo zadovoljstva z demokracijo

Eno prvih večjih analiz o zadovoljstvu državljanov z demokracijo in o podpori demokratičnemu sistemu v državi so izvedli Fuchs, Guidorossi in Svensson (1992). S podatki Evrobarometra so analizirali podporo v 12 oz. 14 državah zahodne Evrope. Njihova začetna predpostavka je bila, da podpora demokratičnim sistemom s časom upada. Vprašanje, ki so si ga obenem postavili, pa je bilo, ali je nezadovoljstvo sodelujočih v političnem sistemu posledica slabih odločitev vladajočih ali je problem v celotnem sistemu in njegovem delovanju. Pri tem so opozorili na to, da se nezadovoljstvo posameznikov z demokracijo v primeru, da traja dlje časa, lahko prenese tudi na celoten sistem (Toš 1999).

Easton (1990) je zapisal, da se legitimnost in demokratičnost sistema kažeta v tem, koliko državljani določene države verjamejo, da sistem države temelji na svobodi, spoštovanju človekovih pravic ipd. Državljani se že v primarni socializaciji spoznajo s sistemom, ki do neke mere sledi njihovim interesom, vrednotam in željam. Prek razmerja med uresničenimi in neuresničenimi političnimi željami se oblikuje (ne)podpora sistemu (Easton 1990; Toš 1999).

Kot dejavnik zaupanja in zadovoljstva državljanov z demokracijo je Easton izpostavil tudi način, kako politični sistem deluje, ter pravila glede razmerij med institucijami in posamezniki. Osnova opredelitev razmerij je po njegovem mnenju ustava, ki naj bi urejala glavna vprašanja. Ta so nato boljše opredeljena z drugimi pravnimi akti, tako formalnimi kot

neformalnimi (Easton 1990; Toš 1999). O pomembnosti ustave je pisal tudi Jambrek (1992) in zanj dejal, da je pomemben element pri zagotavljanju legitimnosti sistema v državi, saj določa pomembna načela demokratičnosti: svobodne in pravične volitve, aktivno ter pasivno volilno pravico, svobodo organiziranja, izražanja, pravico do kandidiranja in tekmovanja za oblast, zagotavljanje možnosti raznolikih virov informacij ter ustanove, ki zagotavljajo vse naštet.

2.2 Zaupanje državljanov v institucije

Institucija po Slovarju slovenskega knjižnega jezika pomeni organizirano skupnost posameznikov, ki opravljajo neko dejavnost (Ahlin in drugi 2005). Pri tem lahko gre za dejavnost urejanja odnosov na državni (državni organi) ali civilni ravni (združenja).

Veljko Rus (1971) je institucije opisal kot skupek vrednot, ki se kažejo v pravilih, in jih zato videl kot kolektivne osebnosti, ki opredeljujejo življenja ljudi. Njegova teorija institucije je temeljila na definiciji Stinchomba (1968), ki pravi, da je institucija združek moči, ki je namenjena neki vrednoti za zaščito te; in nadaljuje, da je prevlada določene vrednote v političnemu življenju in političnem odločanju mogoča le, če so v institucijah tisti ljudje, ki se s temi vrednotami poistovetijo. Poleg tega pravi, da se institucije obnavljajo s širjenjem podpore vrednotam, ki služijo javnemu dobremu (Stinchcomb 1968). Rus (1971) to definicijo nadgradi z dejstvom, da sistemu grozi nestabilnost, če oblast ni tesno povezana z vrednotami, ki so v javnem interesu. Te namreč povezujejo celotno družbo. Institucije so torej nujno potrebne že z vidika povezovanja ljudi (Rus in Toš 2005).

Toš (1999) po drugi strani institucije kratko opisuje kot družbene ustanove, ki ustvarjajo družbene norme in urejajo razmerja med ljudmi.

Parsons (1964) pa na institucije gleda z vidika »sistema vlog«. Institucije omogočajo večjo stabilnost, predvidljivost prek že vnaprej danih norm, katerih naloga je urejanje razmerij med ljudmi, obenem pa določanje meja nosilcem oblasti (Toš 1999). Podobnega mnenja sta tudi Rhodes in Binder (2008), ki institucije vidita kot sistem pravil, ki dajejo sistemu potrebno kontinuiteto in so zato nujno potreben del političnega procesa.

Lipset in Schneider (1987) sta govorila o različnih stopnjah in spremembah zaupanja državljanov v institucije. Opisovala sta zmanjšano zaupanje državljanov v nekatere državne institucije v Združenih državah Amerike. Šlo je za longitudinalno analizo že opravljenih

javnomenjskih raziskav o tem, kako Američani vidijo glavne državne institucije. Upad zaupanja državljanov v institucije so razkrili tudi v Nemčiji, kjer pa se je zmanjšalo zaupanje državljanov zlasti v politične stranke in ne toliko v predstavniške institucije (Rajšp in Kurdija 2010).

Easton je svojo analizo o zaupanju državljanov v institucije povezal z občutkom posameznika, da so njegovi interesi, želje, zahteve upoštevani v političnem življenju, tudi če je posameznikov nadzor nad oblastjo minimalen (Rus in Toš 2005). To je predstavil z dvema elementoma: s čustvenim in evalvacijskim delom. Če posameznik zaupa določeni osebi, instituciji, sistemu ipd., ima do njih pozitivno mnenje, pozitiven občutek (prvi del) in jih opredeli kot dobre (drugi del), pri čemer je opozoril, da ni nujno, da se tisti, ki uživa zaupanje, izražanja tega zaveda (Rajšp in Kurdija 2010).

Tako vidimo, da se kljub povečanju študij o institucijah v zadnjih desetletjih definicija o tem, kaj institucija je, ni poenotila. Opredelitev in razumevanje institucij se razlikujeta glede na vidik, s katerega institucije proučujemo. Kljub temu pa drži dejstvo, da so prepletene v zgodovino vsakega sistema, naj si bo družben ali političen (Rhodes in Binder 2008).

Rajšp in Kurdija (2010) razlikujeta med več vrstami zaupanja državljanov v državne institucije. Ena od pomembnejših delitev je razlikovanje med specifičnim in difuznim zaupanjem. O specifičnem zaupanju v državne institucije govorimo v primeru, da tisti, ki nečemu oz. nekomu zaupa, od tega oz. njega v zameno nekaj pričakuje, pri čemer je predmet zaupanja konkretna oseba ali organizacija. V primeru, ko govorimo o zaupanju državljanov v celotni politični sistem z institucijami, pa je zaupanje difuzno. Do zmanjšanja zaupanja državljanov v sistem in institucije po njunem mnenju pride v primeru, ko posameznik pričakuje določeno stvar, ki je ne dobi, razen v primeru, da gre za utrjeno zaupanje državljana. Do slednjega pride, ko se zaupanje v sistem, institucijo večkrat zapored potrdi.

2.2.1 Dejavniki zaupanja državljanov v institucije

Dejavniki zaupanja državljanov v institucije so po večini enaki dejavnikom zaupanja v demokratični sistem, saj je zaupanje državljana v institucije podlaga za zaupanje v demokracijo. Če državljan zaupa v državne institucije, je moč predpostaviti, da zaupa tudi v delovanje demokracije v državi, saj so državne institucije pomemben element demokracije v državi (Toš 1999).

Toš (1999) razlikuje med različnimi dejavniki, ki naj bi vplivali na to, koliko državljani zaupajo že vnaprej določenim institucijam. Prvi dejavnik predstavlja »stabilnost gospodarskega sistema«, kamor je uvrstil zaupanje v državno banko, takrat še tolar (današnji evro), ter velika podjetja. Drugi je »trdnost in moč države«, kamor je uvrstil zaupanje v predsednika države ter vlado in vojsko; tretji dejavnik zajema zaupanje v politiko s sindikati, političnimi strankami, parlamentom, sodiščem ter z množičnimi občili. Četrtega predstavlja religija z zaupanjem v cerkev, v zadnji skupini institucij pa je primarno okolje, v katerem posameznik živi: družina, sorodniki, prijatelji, šola ipd. (Toš 1999).

Newton in Norrisova (1999) sta kot dejavnik zaupanja državljanov v državne institucije navedla tudi (ne)zadovoljstvo z življenjem, ki ga posameznik živi, ki naj bi bilo posredno povezano tudi z njegovim zaupanjem v državne institucije.

2.2.2 Raziskave na temo zaupanja državljanov v institucije

Na temo zaupanja državljanov v institucije je bilo v zadnjih desetletjih narejenih veliko raziskav. Nekatero so se nanašale na ta vidik v primerjalni perspektivi v evropskih državah ali širše, druge pa so se bile študije primerov ene države. Večina analiz je bilo longitudinalnih in so analizirale, kako se je zaupanje državljanov v institucije spreminjalo skozi čas, nekaj pa se jih je osredotočilo na eno samo leto in so analizirale zaupanje državljanov v različne institucije (Rus in Toš 2005).

V zahodni Evropi sta eno od bolj obširnih analiz o zaupanju državljanov v institucije naredil Rose (1984), čigar analiza je zajela 10 institucij, ki jih je razdelil v dve skupini. Šest jih je opredelil kot vladne institucije: pravni sistem, parlament, policija, vojska, šolski sistem ter socialna služba; ostale štiri pa kot nevladne institucije: cerkev, sindikati, tisk in večja podjetja. Rezultati so pokazali, da ljudje v večji meri zaupajo vladnim kot nevladnim institucijam, čeprav se je v nekaterih državah zaupanje v institucije tudi povečalo (Danska, Italija, Nizozemska in Španija). Ljudje v povprečju najbolj zaupajo policiji (75 %) in izobraževalnemu procesu (67), pri čemer je policija edina analizirana institucija, ki ji zaupa večina državljanov vsake analizirane države. Najmanj zaupanja je deležen tisk z le 33 % zaupanjem. Tudi na splošno je zaupanje v nevladne institucije bistveno manjše, saj je cerkev edina institucija, ki beleži v povprečju 50 % zaupanje, medtem ko so ostale tri nevladne institucije deležne nižjih stopenj zaupanja (Rus in Toš 2005).

Tudi v vzhodni in srednji Evropi so bile opravljene številne analize zaupanja državljanov v institucije v državi. V projekt Barometer novih demokracij je bilo leta 1995 vključenih deset držav srednje in vzhodne Evrope. Rezultati analize so pokazali, da je zaupanje državljanov v institucije na splošno manjše kot v državah zahodne Evrope. V analizo so bilje vključene naslednje institucije: vlada, parlament, predsednik republike, cerkev, narodna banka, ženska ter ekološka gibanja in množična občila. Zaupanje državljanov v te institucije je bilo v analiziranih državah v povprečju zelo nizko. Nekoliko večje zaupanje državljanov v institucije so uživali v Romuniji, Sloveniji in na Hrvaškem. Najbolj odstopa zaupanje Romunov do cerkva, saj jim je zaupalo kar 77 %. V Sloveniji in na Hrvaškem je bil največjega zaupanja državljanov deležen predsednik republike. Najmanjše zaupanje so v povprečju imeli ljudje v parlament (22 %), pri čemer je bila stopnja zaupanja najmanjša v Ukrajini (11 %), najvišja pa na Hrvaškem (30 %) (Rus in Toš 2005).

Zaupanje državljanov v institucije je torej po že opravljenih raziskavah v srednjevzhodnih evropskih državah bistveno manjše kot v zahodnoevropskih, kar je moč povezati s krajšo tradicijo demokracije v državah. To velja tako za zaupanje v vladne kot nevladne institucije, edina izjema je zaupanje v cerkev, pa še to le v državah, kjer prevladuje pravoslavna vera (Rus in Toš 2005).

Za srednjevzhodne evropske države sta analizo o zaupanju državljanov v državne institucije opravila tudi Mishler in Rose (1997), ki sta ugotovila, da v analiziranih državah prevladujeta skepticizem in nezaupanje. To se sicer nekoliko razlikuje med državami in institucijami. Ugotovila pa sta, da na zaupanje v institucije pomembno vplivajo socializacija državljanov in izkušnje, ki jih ima posameznik z analizirano institucijo.

Raziskavo o zaupanju v institucije je opravil tudi Zielonka (2001), ki je analiziral povezavo med stopnjo konsolidacije demokracije in zaupanjem v institucije v 13 postkomunističnih evropskih državah. Ugotovil je, da povezava obstaja in v nadaljevanju poudaril pomen ustavnih določil tako za konsolidacijo demokracije kot zaupanje v institucije.

Tako kot že nekateri omenjeni avtorji sta tudi Newton in Norrisova (1999) ugotovila, da obstaja stalen trend upadanja zaupanja državljanov v politične institucije. Hkrati sta ugotovila, da upad gospodarskega razvoja še ne povzroča splošnega nezadovoljstva med ljudmi.

2.3 Povezanost zadovoljstva državljanov z demokracijo in njihovega zaupanja v institucije

Ko govorimo o demokraciji in demokratičnem sistemu v državi, je smotrno razmišljati tudi o zaupanju v državno oblast. To je namreč pogoj, da lahko govorimo o demokratičnosti sistema. Demokratičen sistem mora biti odziven na želje državljanov, se jim prilagajati, hkrati pa ohranjati svojo trdnost. Vse to vpliva na državljanovo zaupanje v celotni sistem kot njegovim posameznim institucijam. To povezanost sta opisala že Almond in Verba (1963), ki sta poudarila pomembnost zaupanja državljanov tako v sistem kot državne institucije, ko govorimo o demokraciji. Zaupanje državljanov v institucije sta opredelila kot pozitiven odnos ljudi do politike, političnega sistema, kar daje sistemu potrebno legitimnost, čeprav se ta med državami razlikuje. V splošnem velja, da je v razvitih, zahodnih demokracijah zadovoljstvo državljanov z demokracijo in njenimi institucijami relativno visoko, medtem ko je v novih, predvsem vzhodnoevropskih demokracijah nižje (Rajšp in Kurdija 2010).

Moč je torej sklepati, da je zaupanje državljanov v institucije mogoče le znotraj legitimnega demokratičnega sistema. Če je sistem v državi legitimen, bo posledično deležen večje podpore. To se lahko kaže v večjem zaupanju v institucije, lahko pa tudi v večji udeležbi v političnem procesu. Slednje pa ni nujno, saj tudi v nasprotnem primeru, če zaupanja v sistem ni, lahko pride do povečanja politične participacije državljanov v želji po spremembi. Gre namreč za nadzorno funkcijo državljanov, ki zaradi nezadovoljstva nad oblastjo dobijo motivacijo za politično participacijo (Toš 1999).

Analizo o povezavi med zaupanjem državljanov v politične institucije ter njihovim zadovoljstvom z demokracijo so naredili tudi Zmerl in drugi (2007). Opozorili so, da je preveč preprosto, celo napačno povezovati zadovoljstvo z demokracijo s samim delovanjem vlade.

Pomembno pa je, da politična oblast jemlje resno vsak upad zaupanja državljanov v sistem. Vsak upad zaupanja v pomembne politične institucije predstavlja namreč po mnenju Newtona in Norrisove (1999) veliko grožnjo demokraciji, bistveno večjo kot izguba zaupanja npr. v posameznega politika. To se namreč po njunem mnenju pogosto spreminja zaradi sprejema odločitev, ki morda niso v interesu posameznika. Zato je tako nezaupanje praviloma kratkotrajno, medtem ko je (ne)zaupanje v institucije dolgoročneje.

2.4 Vpliv gospodarske krize na zadovoljstvo z demokracijo ter zaupanjem v institucije

Veliko gospodarsko krizo, s katero se svet v večini spopada od jeseni 2008, je treba razumeti kot izrazito kompleksen pojav. Razumeti je treba, da je vplivala na vsa področja življenja, tako v družbenem kot socialnem smislu, in povzročila mnoge spremembe. S to tezo se strinjajo vsi ekonomisti, čeprav so sprva le redki napovedali njen prihod, npr. Martin Feldstein, Raghuram Rajan, Nouriel Rubin in Joseph Stiglitz (Rizman 2014).

Rizman (2014) poudarja, da se na gospodarsko krizo v večini odgovarja na tak način, kakor je kriza nastala, kjer pa se poraja novo vprašanje, ali je tak pristop res najboljši način za čim uspešnejši izhod iz krize. Že Albert Einstein je dejal, da reševanje problemov na način, s katerim je do problema prišlo, ni vedno izvedljivo in uspešno (Rizman 2014).

Pogledov na razloge za krizo je veliko, prav tako tudi predlaganih načinov za reševanje iz krize. Joseph Stiglitz, Nobelov nagrajenec na področju ekonomije, pravi, da si krivdo za še danes obstoječo krizo delijo finančniki z ekonomsko znanostjo oz. vedo, ki je po njegovem mnenju pretirano osredotočena na ideološko, ne pa znanstveno prepričanje. Meni, da obstaja vrsta ekonomistov, ki še vedno zagovarjajo zastarele in že preživele paradigme, ki ovirajo razvoj, obenem pa se zaveda, da se število teh z leti vseeno nekoliko manjša, na drugi strani pa obstajajo tudi tisti, ki ustvarjajo nove paradigme, prek katerih lahko dosežemo razvoj (Rizman 2014).

Francis Fukuyama in Seth Colby (2009) sta na drugi strani kot razlog krize navedla obstoj in še vedno prevlado zastarelih idej, ki naj bi pripomogle k nastanku krize. Npr. Yves Smith (2010) pa se pri iskanju razlogov za nastanek krize opira na ekonomiste in jim očita preveliko samozavest pri njihovih teorijah in nepriznavanje napak ipd.

3 LASTNA ANALIZA

Namen lastne analize je ob upoštevanju doslej napisanega raziskati, ali obstaja povezanost med stopnjo zaupanja državljanov v institucije in zadovoljstvom z demokracijo. Analizirala bom gibanje stopenj zaupanja državljanov v institucije in zadovoljstva z demokracijo na vzorcu osmih držav, ki so v času gospodarske krize potrebovale pomoč Evropske unije (Ciper, Grčija, Irska, Latvija, Madžarska, Portugalska, Romunija in Španija) (European Parliament 2015). Gre za longitudinalno raziskavo, pri čemer sem za začetek gospodarske krize predpostavljala leto 2008, ki je največkrat izpostavljeno kot leto začetka krize, čeprav je ta omenjene države prizadela v deloma različnih časovnih točkah.

Podatke za analizo bom črpala iz rezultatov evropskih družboslovnih raziskav, ki so bile izvedene v obdobju 2002–2012. Izjema je vprašanje o zaupanju državljanov v politične stranke, ki je bilo postavljeno šele od leta 2004. Anketiranje državljanov v omenjeni raziskavi se je izvajalo vsaki dve leti.

Pri iskanju podatkov o zaupanju državljanov v institucije in zadovoljstvu z demokracijo sem ugotovila, da za nekatere vzhodnoevropske države, ki so potrebovale finančno pomoč Evropske unije, ne obstajajo podatki, ki bi mi omogočili longitudinalno raziskavo vpliva gospodarske krize na zaupanje državljanov v institucije in njihovo zadovoljstvo z demokracijo, zato sem dve državi (Latvijo in Romunijo) iz analize izločila. Podatki, ki omogočajo longitudinalno raziskavo, so popolni pri štirih državah (Irska, Madžarska, Portugalska in Španija), medtem ko pri dveh državah (Ciper in Grčija) manjkajo podatki za dve analizirani leti.

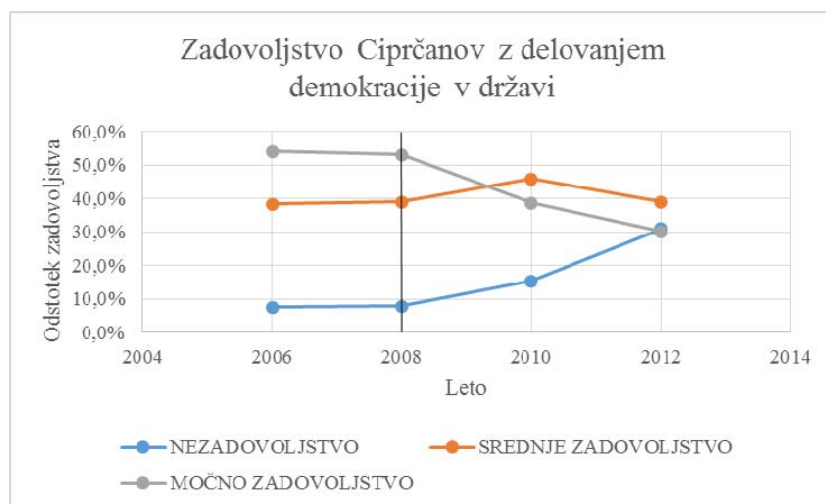
3.1 Zadovoljstvo državljanov z demokracijo

Analiza zadovoljstva državljanov z demokracijo v posamezni državi temelji na rezultatih javnomnenjskih anket, kjer so anketiranci odgovarjali na vprašanje: »Kako zadovoljni ste na splošno z delovanjem demokracije v državi (odgovori od 0 – izredno nezadovoljen do 10 – izredno zadovoljen)?« (CJMMK 2012, 6). Za namene analize sem odgovore rekodirala v tri skupine. Anketirance, ki so odgovorili z vrednostmi od 0 do vključno 3, sem združila v skupino »nezadovoljstvo«, od 4 do vključno 6 v skupino »srednje zadovoljstvo« ter od 7 do vključno 10 v skupino »močno zadovoljstvo«. Osebe, ki na vprašanje niso odgovarjale oz. je bil njihov odgovor nejasen, niso bile vključene v analizo.

3.1.1 Ciper

V analizi zadovoljstva Ciprčanov z delovanjem demokracije v državi je med letoma 2006 in 2012 sodelovalo od 940 do 1188, odvisno od leta izvedbe ankete.

Graf 3.1: Gibanje zadovoljstva državljanov z delovanjem demokracije: Ciper (v %)

Vir: Lastna analiza (2015).

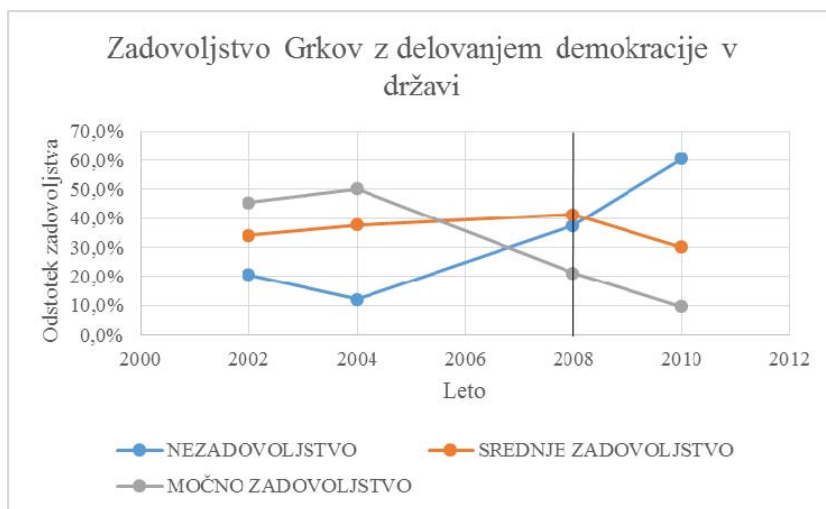
Iz grafa je moč razbrati, da se je zadovoljstvo z demokracijo na Cipru začelo spreminjati po letu 2008. Pred tem so bile vse tri stopnje zadovoljstva zelo konstantne, čemur je sledil velik upad zadovoljstva, ki je trajal vse do leta 2012. Delež močno zadovoljnih državljanov z

demokracijo je od leta 2008 do 2012 upadel za 20 %, delež nezadovoljnih pa se je povečal za 23 %.

3.1.2 Grčija

V analizi zadovoljstva z demokracijo v Grčiji je sodelovalo od 3052 do 2692 anketirancev, odvisno od leta izvedbe ankete. V analizi so vključena leta 2002, 2004, 2008 ter 2010.

Graf 3.2: Gibanje zadovoljstva državljanov z delovanjem demokracije: Grčija (v %)

Vir: Lastna analiza (2015).

Mnenje Grkov glede zadovoljstva z demokracijo se je skozi leta precej spreminjalo. Medtem ko je med letoma 2004 in 2008 delež srednje zadovoljnih Grkov z demokracijo ostal razmeroma konstanten, se je delež nezadovoljnih strmo povečal, delež močno zadovoljnih pa zmanjšal. Od leta 2004 do 2010 se je delež močno zadovoljnih državljanov z demokracijo v Grčiji zmanjšal za 40 %, delež nezadovoljnih pa se je povečal kar za 48 %

3.1.3 Irska

V anketi o zadovoljstvu državljanov z delovanjem demokracije je med letoma 2002 in 2012 sodelovalo med 1704 in 2510 anketirancev.

Graf 3.3: Gibanje zadovoljstva državljanov z delovanjem demokracije: Irska (v %)

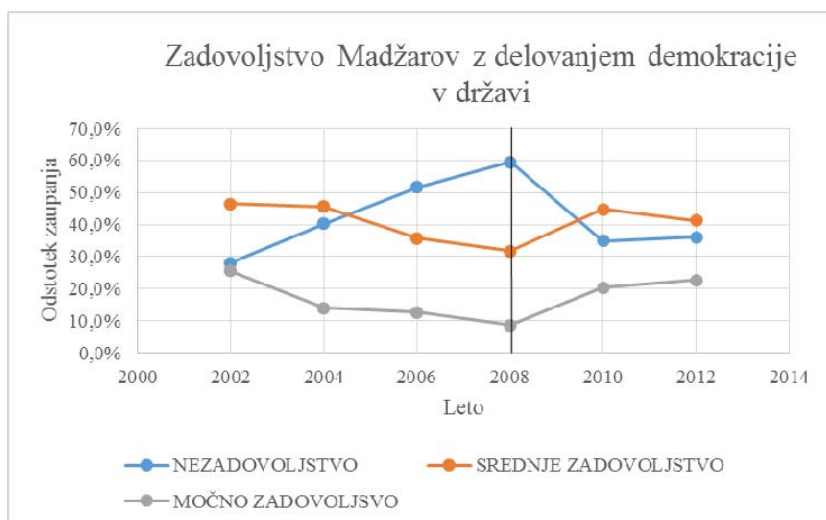
Vir: Lastna analiza (2015).

Iz Grafa 3.3 je razvidno, da se je zadovoljstvo Ircev v času 10 let precej spreminjalo. Delež srednje zadovoljnih Ircev je med leti ostalo po večini konstantno, deleža nezadovoljnih in močno zadovoljnih državljanov pa sta se precej spreminjala. Upad zadovoljstva je videti leta 2008, vendar je temu sledilo izboljšanje, saj se je delež močno zadovoljnih z delovanjem demokracije ponovno povečal.

3.1.4 Madžarska

Madžari so na vprašanje o zadovoljstvu z delovanjem demokracije odgovarjali vsako leto, od leta 2002 do vključno 2012. V anketah je sodelovalo od 1395 do 1906 anketirancev.

Graf 3.4: Gibanje zadovoljstva državljanov z delovanjem demokracije: Madžarska (v %)

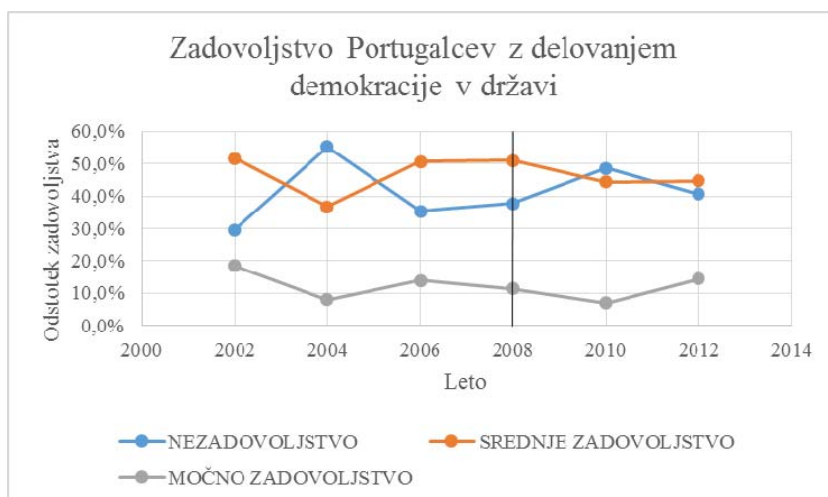
Vir: Lastna analiza (2015).

Iz Grafa 3.4 je razvidno, da se je zadovoljstvo z demokracijo v državi močno spreminjalo. Od leta 2002 do 2008 je delež nezadovoljnih anketirancev z demokracijo strmo rasel, delež srednje in močno zadovoljnih pa upadal. Leta 2010 je opazno izboljšanje, ko je delež nezadovoljnih upadel za 25 %.

3.1.5 Portugalska

Na vprašanje o zadovoljstvu z delovanjem demokracije na Portugalskem je odgovarjalo od 1373 do 2210 anketirancev.

Graf 3.5: Gibanje zadovoljstva državljanov z delovanjem demokracije: Portugalska (v %)

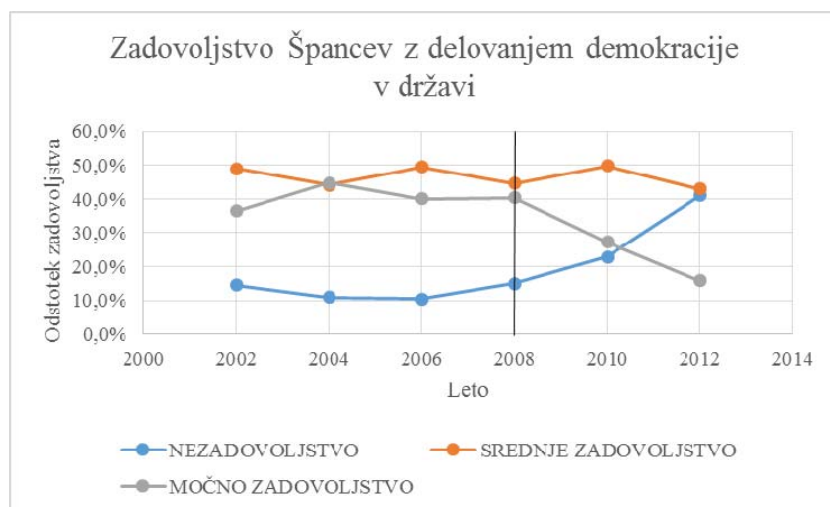
Vir: Lastna analiza (2015).

Po Grafu 3.22 sodeč, se je zadovoljstvo vsako leto precej spreminjalo. Delež anketiranih z močnim zadovoljstvom z delovanjem demokracije v državi je bil sicer vsa leta precej majhen (do 20 %), delež nezadovoljnih in srednje zadovoljnih državljanov z demokracijo pa se je precej spreminjal. Večina nihanj zadovoljstva je opaznih pred začetkom krize, torej v obdobju 2002–2008.

3.1.6 Španija

V analizi zadovoljstva državljanov z delovanjem demokracije v Španiji je med letoma 2002 in 2012 sodelovalo od 1595 do 2444 anketirancev, odvisno od leta izvedbe analize.

Graf 3.6: Gibanje zadovoljstva državljanov z delovanjem demokracije: Španija (v %)

Vir: Lastna analiza (2015).

Zgornji graf prikazuje spreminjanje zadovoljstva državljanov Španije z delovanjem demokracije v državi. Razvidno je, da je večina anketirancev z delovanjem demokracije srednje zadovoljnih. Skozi vseh 10 let se je zadovoljstvo gibalo med 40 in 50 %. Do vključno leta 2008 je bil tudi delež močno zadovoljnih visok, okrog 40 %, čemur je sledilo poslabšanje na dobrih 15 % leta 2012.

Zadovoljstvo državljanov z delovanjem demokracije je bilo skozi leta podvrženo določenim spremembam, vendar do večjega upada tudi z začetkom krize leta 2008 ni prišlo. Nihanja so bila pri državah različna, najbolj očitni pa sta bili spremembi zadovoljstva z demokracijo pri Cipru in Grčiji. Delež nezadovoljnih z demokracijo se je v analiziranem obdobju povečal za kar 20 oz. 50 %.

3.2 Zaupanje državljanov v nacionalni parlament

Analiza zaupanja državljanov v nacionalne parlamente držav temelji na rezultatih javnomnenjskih anket, kjer so anketiranci odgovarjali na vprašanje »Prosim, da s pomočjo lestvice od 0 do 10 ocenite, kako vi osebno zaupate vsaki od naslednjih ustanov. 0 pomeni, da ustanovi sploh ne zaupate, 10 pa, da ji povsem zaupate« (CJMMK 2012, 3), kjer je bilo v nadaljevanju naštetih več ustanov, med drugim tudi nacionalni parlament. Za namene analize sem odgovore rekodirala v tri skupine. Prvo skupino sestavljajo vrednosti od 0 do vključno 3 in sem jo poimenovala »nizka stopnja zaupanja«, drugo skupino (»srednja stopnja zaupanja«) sestavljajo vrednosti od 4 do vključno 6, zadnjo skupino (»močna stopnja zaupanja«) pa vrednosti od 7 do vključno 10. Osebe, ki na vprašanje niso odgovarjale oz. je bil njihov odgovor nejasen, niso bile vključene v analizo.

3.2.1 Ciper

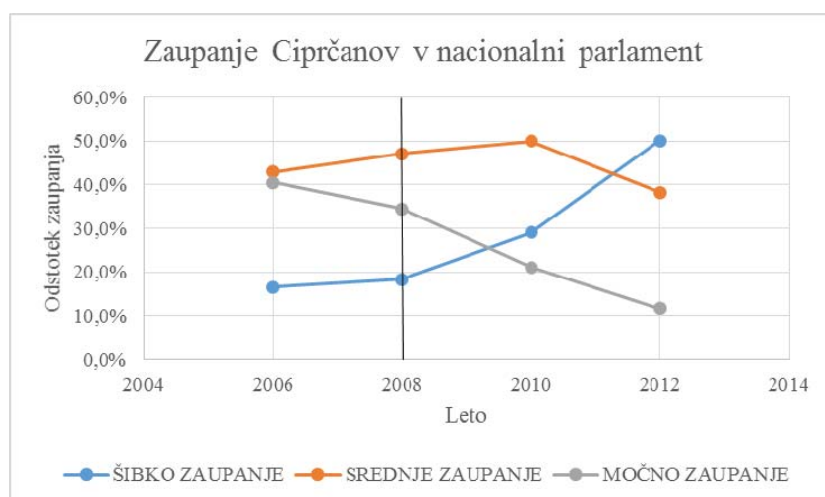
CIPRSKI PARLAMENT

Ciprski parlament je enodomno predstavniško telo. Poslanci so izvoljeni s strani ljudstva na neposrednih volitvah, ki so za državljane Cipra z volilno pravico obvezujoče. Razen v primeru predhodnega razpusta ali izrednih okoliščin je mandatna doba poslanca pet let (House of Representatives 2015).

ANALIZA ZAUPANJA DRŽAVLJANOV V CIPRSKI PARLAMENT

Ciper je država, ki javnomnenjskih anket ni opravljala vsako analizirano leto, zato podatki niso popolni. Manjkajo namreč rezultati anket za leti 2002 in 2004, torej precejšen del analiziranega obdobja pred začetkom gospodarske krize leta 2008. Za primerjavo zaupanja parlamentu pred začetkom krize obstaja torej le leto 2006. V anketah je bilo zajetih od 956 do 1167 anketirancev, odvisno od leta izvedbe ankete.

Graf 3.7: Gibanje zaupanja državljanov v nacionalni parlament: Ciper (v %)

Vir: Lastna analiza (2015).

Kot lahko vidimo iz Grafa 3.7, se je delež anketirancev, ki nacionalnemu parlamentu zaupajo šibko, z leti močno povečal, v šestih letih za kar 35 %. Kljub porastu deleža tistih, ki nacionalnemu parlamentu šibko zaupajo, se je delež tistih, ki so izkazali srednje zaupanje, le nekoliko spreminjal in do leta 2010 kazal kontinuirano rast.

Najbolj radikalne spremembe stopenj zaupanja državljanov v parlament so bile zabeležene leta 2012. Odstotek anketirancev s šibkim zaupanjem v parlament je narasel za 20 %, odstotek anketirancev z močnim zaupanjem je padel za 10 %, medtem ko je odstotek anketirancev s srednjim zaupanjem prvič v analiziranem obdobju prav tako padel. Takrat je postalo tudi jasno, da bo Ciper potreboval pomoč Evropske unije za izhod iz krize. Leto kasneje (26. aprila 2013) je ciprska oblast podpisala memoranduma glede pomoči v vrednosti 10 milijard evrov za namene prenove bančnega sektorja in izvedbe strukturnih reform za ponovni zagon gospodarstva (European Parliament 2015).

3.2.2 Grčija

GRŠKI PARLAMENT

Grški parlament je najvišji enodomni predstavniški organ v državi. Število poslancev se razlikuje posameznega mandata (okrog 300 poslancev). Večina poslancev je izvoljenih v

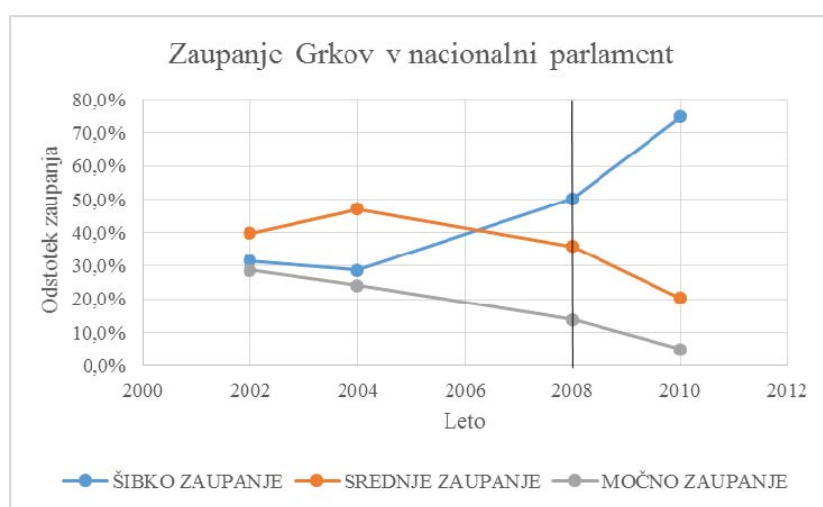
volilnih enotah, del pa na ravni vse države. Za poslanca lahko kandidira vsak grški državljan z volilno pravico, minimalna starostna omejitev pa je 25 let (Hellenic Parliament 2015).

ANALIZA ZAUPANJA DRŽAVLJANOV V GRŠKI PARLAMENT

Grčija je še ena od držav, kjer javnomnenjska anketa ni bila izvedena v vseh analiziranih letih. Tako so v analizi zajeta naslednja leta: 2002, 2004, 2008 in 2010.

V analizi je bilo zajetih med 2000 in 2700 anketirancev, odvisno od leta izvedbe raziskave.

Graf 3.8: Gibanje zaupanja državljanov v nacionalni parlament: Grčija (v %)

Vir: Lastna analiza (2015).

Zaupanje v grški parlament se je na podlagi rezultatov z leti zmanjšalo. Leta 2004 je sicer prišlo do manjše rasti srednje stopnje zaupanja in upada deleža šibkega zaupanja. Temu pa je sledila velika rast deleža anketirancev s šibkim zaupanjem in upad deleža tistih s šibkim zaupanjem. Od leta 2004 do 2010 se je delež anketirancev s šibkim zaupanjem povečal za skoraj 50 %. Delež anketirancev s srednjim zaupanjem se je zmanjšal za slabih 30 %, delež anketirancev z močnim zaupanjem pa je upadel za 20 %.

Najbolj skrb zbujujoči so podatki iz leta 2010. Parlamentu je v tem letu močno zaupanje izrazilo le še 4,9 % anketirancev, šibko pa kar 74,8 %. To je bilo hkrati leto, ko je Grčija podpisala prvi memorandum o finančni pomoči v vrednosti 110 milijard evrov. Naslednjega je podpisala dve leti kasneje v vrednosti 272,7 milijarde evrov (European Parliament 2015).

3.2.3 Irska

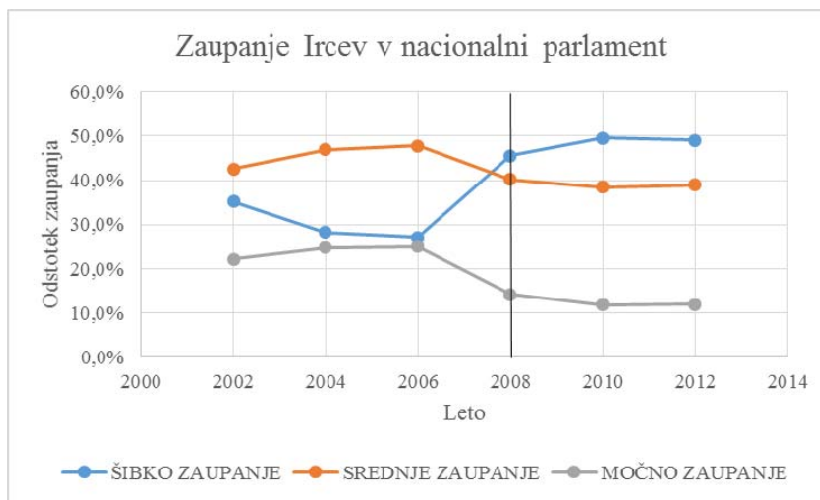
IRSKI PARLAMENT

Irski parlament je sestavljen iz dveh domov. Spodnji dom trenutno sestavlja 166 poslancev z mandatno dobo petih let. Izvoljeni so znotraj volilnih okrožij, v katerih se voli od 3 do 5 predstavnikov, odvisno od števila ljudi, ki prebivajo v okrožju (House of the Oireachtas 2015a). Zgornji dom sestavlja 60 senatorjev. Njegova vloga v zakonodajnem postopku je manjša kot vloga spodnjega doma (House of the Oireachtas 2015b).

ANALIZA ZAUPANJA DRŽAVLJANOV V IRSKI PARLAMENT

Graf 3.3 prikazuje gibanje stopenj zaupanja državljanov v irski nacionalni parlament v obdobju 2002–2012. Število anketirancev se je med leti nekoliko spreminjalo od dobrih 1719 do slabih 2459.

Graf 3.9: Gibanje zaupanja državljanov v nacionalni parlament: Irska (v %)

Vir: Lastna analiza (2015).

Kakor je razvidno iz grafa, se je zaupanje Ircev skozi čas močno spreminjalo, vendar so se vse večje spremembe zgodile prav v letu 2008, ki ga označujem kot začetek gospodarske krize. Takrat se delež anketirancev, ki so izbrali vrednosti zaupanja od 7 do 10, drastično zmanjšal, medtem ko se je delež anketirancev, ki so izbrali vrednosti zaupanja od 0 do 3, močno povečal. Nadaljnja leta ne kažejo izboljšav, prej nasprotno. Leta 2010 je največ anketirancev imelo šibko zaupanje v parlament in najmanj močno. V tem letu je država podpisala

memorandum o finančni pomoči v vrednosti 85 milijard evrov (European Parliament 2015). Manjše povečanje stopenj zaupanja v nacionalni parlament zabeležimo šele leta 2012.

3.2.4 Madžarska

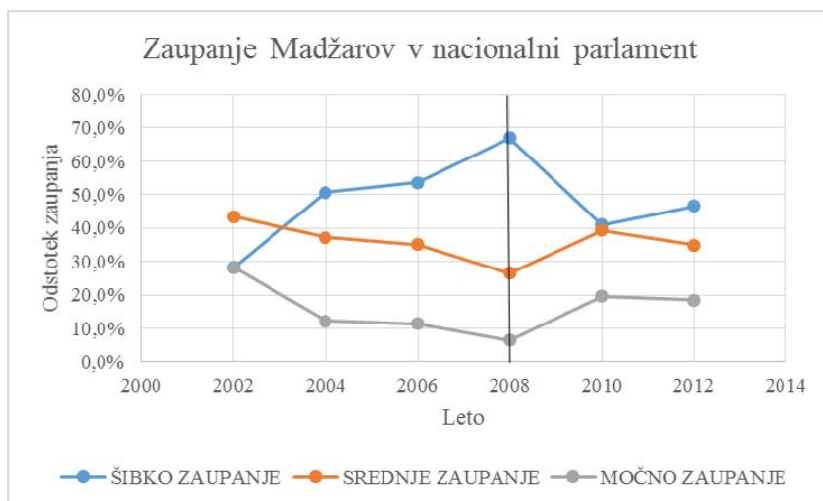
MADŽARSKI PARLAMENT

Madžarska je država z enodomnim parlamentom. Sestavlja ga 199 izvoljenih poslancev, od katerih jih je 106 izvoljenih v posameznih volilnih enotah in 93 z nacionalnih list. Njihov mandat traja štiri leta, razen v primeru predhodnega razpusta (Hungarian National Assembly 2015).

ANALIZA ZAUPANJA DRŽAVLJANOV V MADŽARSKI PARLAMENT

V analizi zaupanja Madžarov v njihov nacionalni parlament je od leta 2002 do 2012 sodelovalo med 1500 in 2000 anketirancev.

Graf 3.10: Gibanje zaupanja državljanov v nacionalni parlament: Madžarska (v %)

Vir: Lastna analiza (2015).

Iz zgornjega grafa je razvidno, da sta se deleža anketirancev, ki so izrazili srednje in močno zaupanje, vzporedno spreminjala skozi vsa analizirana leta. Najmanjši delež anketirancev z močnim zaupanjem je bil izmerjen leta 2008, ko je največ anketirancev šibko zaupalo nacionalnemu parlamentu. Do naslednjega analiziranega leta je prišlo do manjših izboljšav,

saj se je delež anketirancev s šibkim zaupanjem precej zmanjšal, deleža ljudi s srednjim in z močnim zaupanjem pa sta se povečala.

3.2.5 Portugalska

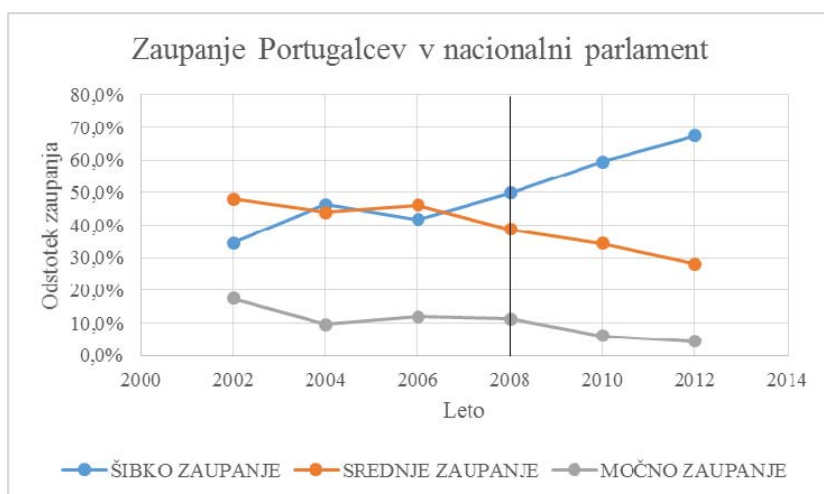
PORTUGALSKI PARLAMENT

Portugalski parlament je enodomno predstavniško telo z 230 poslanci. Poslanci so voljeni v volilnih enotah, njihov mandat pa traja štiri leta, razen v primeru predčasnega razpusta (Assembleia da Republica 2015).

ANALIZA ZAUPANJA DRŽAVLJANOV V PORTUGALSKI PARLAMENT

V raziskavi zaupanja v nacionalni parlament je v letih od 2002 do 2012 sodelovalo od 1400 do 2300 Portugalcev.

Graf 3.11: Gibanje zaupanja državljanov v nacionalni parlament: Portugalska (v %)

Vir: Lastna analiza (2015).

Zaupanje Portugalcev v nacionalni parlament je v obdobju desetih let doživelo nekaj sprememb. Izhajajoč iz Grafa 3.11, vidimo, da večina Portugalcev v obdobju 10 let nikoli ni močno zaupala tej instituciji. Stopnja zaupanja je bila leta 2002 najvišja, ko je 17,5 % anketirancev izrazilo močno zaupanje. Do leta 2012 je delež padel na le 4,4. Skozi leta je (z

izjemo 2006) naraščal delež ljudi, ki parlamentu le šibko zaupajo. Do leta 2012 je bilo teh že 67,5 %.

3.2.6 Španija

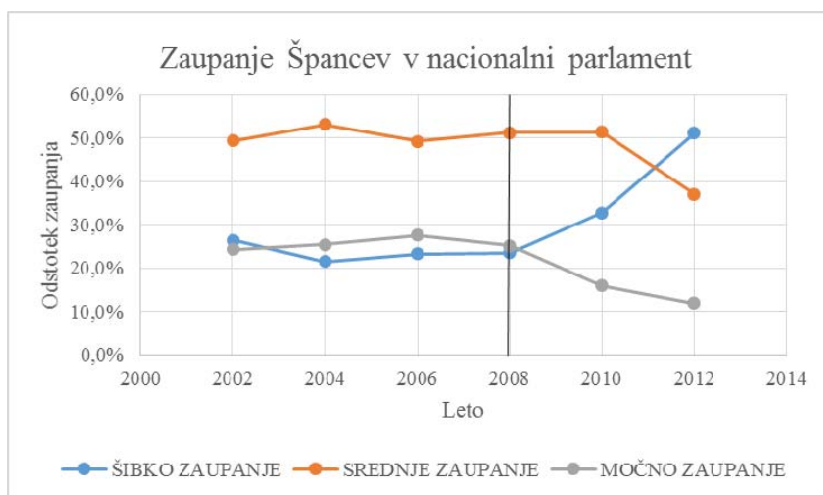
ŠPANSKI PARLAMENT

Španija je država z dvodomnim parlamentom. Spodnji dom sestavlja 350 poslancev, medtem ko zgornjega sestavlja 266 senatorjev (GoMadrid 2015).

ANALIZA ZAUPANJA DRŽAVLJANOV V ŠPANSKI PARLAMENT

Zadnja analizirana država je Španija. V anketah o zaupanju v španski parlament je v letih od 2002 do 2012 sodelovalo med 1500 do 2500 anketirancev.

Graf 3.12: Gibanje zaupanja državljanov v nacionalni parlament: Španija (v %)

Vir: Lastna analiza (2015).

Zaupanje Špancev v nacionalen parlament je bilo do vključno leta 2008, ko se je začela gospodarska kriza, razmeroma konstantno. Izrazito je prevladovala srednja stopnja zaupanja, medtem ko sta deleža anketirancev s šibkim in močnim zaupanjem podobna. Leta 2010 pa je prišlo do prvih sprememb, saj sta se pomembno spremenila deleža anketirancev s šibkim in močnim zaupanjem, medtem ko je delež sodelujočih s srednjim zaupanjem še ostal konstanten (okrog 50 %). Leta 2012, ko je Španija podpisala pogodbo o prejemu finančne pomoči, je

delež anketirancev s srednjim zaupanjem izrazito upadel, delež anketirancev, ki so izrazili šibko zaupanje, pa strmo narasel, z 32,8 % na 51,1 %.

Če povzamem, je finančno-gospodarska kriza na podlagi analize vplivala na zaupanje v nacionalne države v izbranih državah. V vseh državah je z letom 2008 prišlo do upada zaupanja državljanov v institut, pri čemer je bil padec zaupanja odvisen od posamezne države. Največja rast deleža anketirancev s šibkim zaupanjem v nacionalni parlament je bila izmerjena v Grčiji.

Podpis pogodbe o prejemu finančne pomoči državi na podlagi analize ni prinesel pozitivnih učinkov na zaupanje državljanov v parlament. Njihovo zaupanje se je v letu podpisa v analiziranih državah celo zmanjšalo.

3.3 Zaupanje državljanov v Evropski parlament

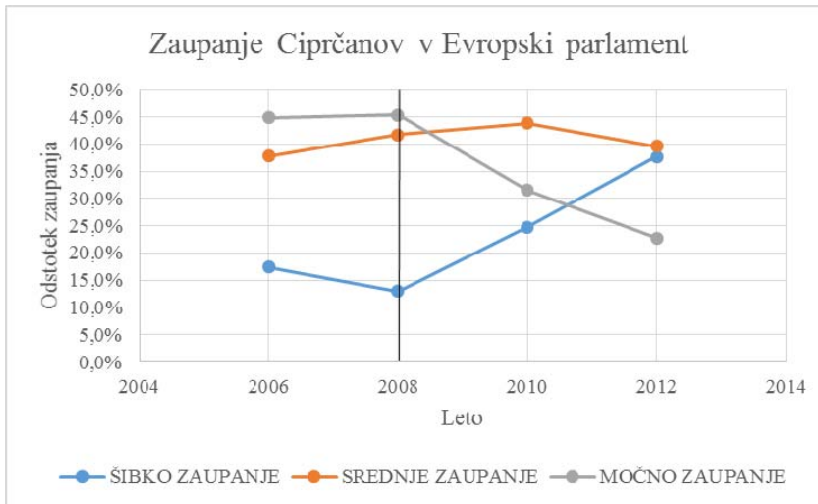
Ker so analizirane države dobile pomoč evropskih institucij, je smiselno raziskati, kako se je, če se je, spremenilo zaupanje državljanov tudi v evropske institucije.

Analiza zaupanja državljanov v Evropski parlament temelji na rezultatih javnomnenjskih anket, kjer so anketiranci odgovarjali na vprašanje »Prosim, da s pomočjo lestvice od 0 do 10 ocenite, kako vi osebno zaupate vsaki od naslednjih ustanov. 0 pomeni, da ustanovi sploh ne zaupate, 10 pa, da ji povsem zaupate« (CJMMK 2012, 3), kjer je bilo v nadaljevanju naštetih več ustanov, med drugim tudi Evropski parlament. Za namene analize sem odgovore rekodirala v tri skupine. Prvo skupino sestavljajo vrednosti od 0 do vključno 3 in sem jo poimenovala »šibko zaupanje«, drugo skupino (»srednje zaupanje«) sestavljajo vrednosti od 4 do vključno 6, zadnjo skupino (»močno zaupanje«) pa vrednosti od 7 do vključno 10. Osebe, ki na vprašanje niso odgovarjale oz. je bil njihov odgovor nejasen, niso bile vključene v analizo.

3.3.1 Ciper

Prva analizirana država je Ciper, ki je del Evropske unije od leta 2004. Analiza o zaupanju državljanov v Evropski parlament zajema leta med 2006 in 2012. V raziskavi je sodelovalo od 833 do 1057 anketirancev, odvisno od leta izvedene analize.

Graf 3.13: Gibanje zaupanja državljanov v Evropski parlament: Ciper (v %)

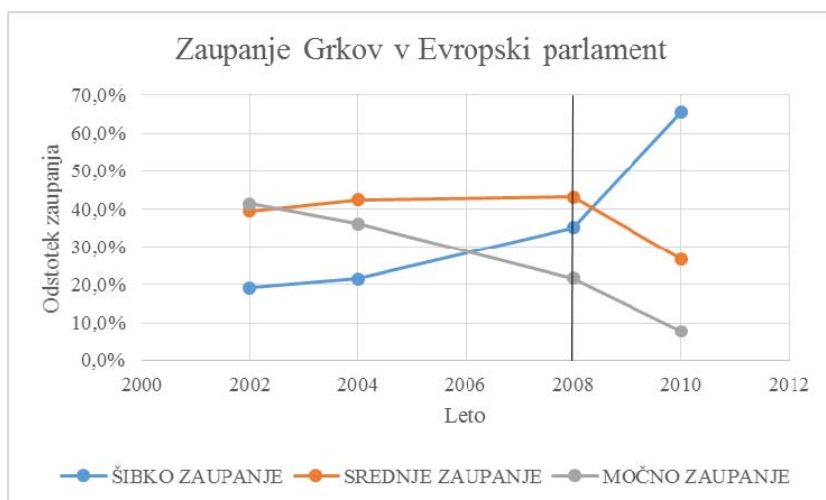
Vir: Lastna analiza (2015).

Graf 3.13 kaže visoko stopnjo zaupanja državljanov v Evropski parlament v letih 2006 in 2008. Leto začetka gospodarske krize torej še ni vplivalo na zmanjšanje zaupanja v institucijo. Do slednjega je prišlo leta 2010, ko je delež anketirancev z močnim zaupanjem strmo upadel, delež anketirancev s šibkim zaupanjem pa narasel na 37,7 %. Delež sodelujočih s srednjim zaupanjem je skozi leta ostal razmeroma konstanten.

3.3.2 Grčija

Grčija je članica Evropske unije od leta 1981 in velja za staro članico te zveze (Europa 2015). V anketah je odgovarjalo od 2000 do 2500 anketirancev v letih 2002, 2004, 2008 in 2010.

Graf 3.14: Gibanje zaupanja državljanov v Evropski parlament: Grčija (v %)

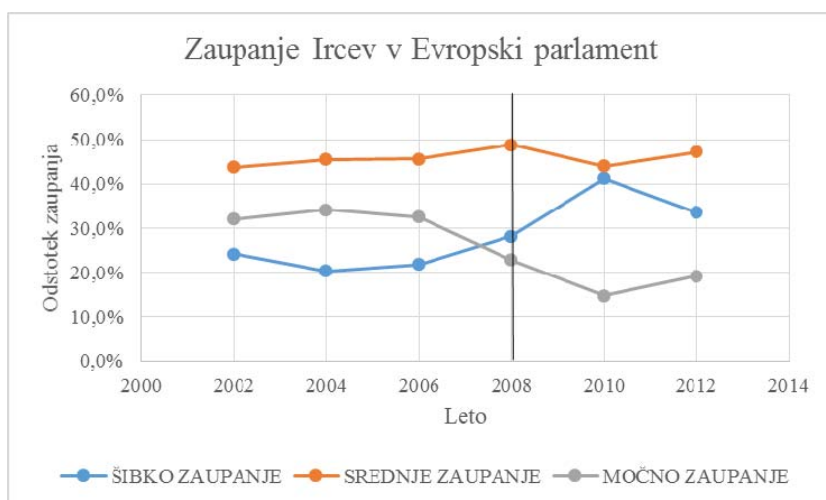
Vir: Lastna analiza (2015).

Zaupanje v Evropski parlament se je na podlagi Grafa 3.8 z začetkom krize močno zmanjšalo. Do vključno leta 2008 je bilo razmeroma konstantno, čemur je sledil velik upad. Močno zaupanje je z 21,7 % padlo na 7,8 %, srednje je padlo s 43,1 % na 26,7 %, medtem ko se je delež anketirancev s šibkim zaupanjem skoraj podvojil, saj je s 35,1 % narastel na 65,5 %.

3.3.3 Irska

Irska je del Evropske unije že od leta 1973, zato spada med stare članice (Europa 2015). Ankete je reševalo od 1604 do 2389 anketirancev, odvisno od leta izvedbe ankete.

Graf 3.15: Gibanje zaupanja državljanov v Evropski parlament: Irska (v %)

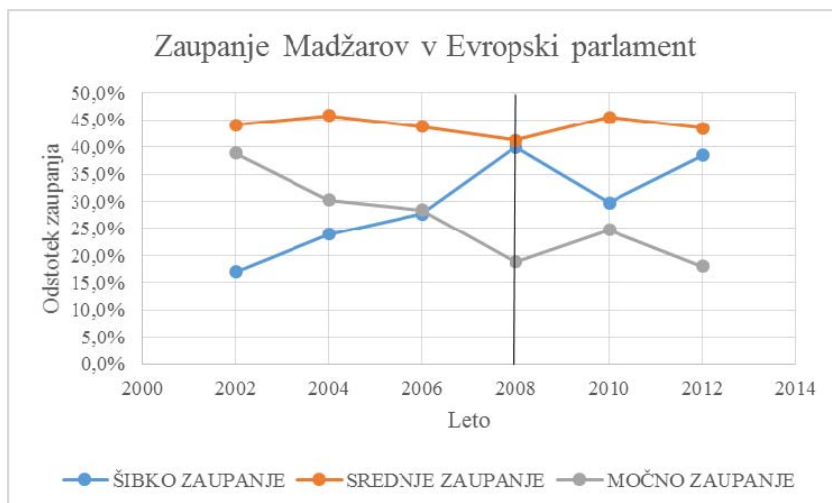
Vir: Lastna analiza (2015).

Zaupanje v Evropski parlament je bilo do vključno leta 2006 razmeroma konstantno. Leta 2008 je prišlo do prvih večjih sprememb, ko se je povečal delež anketirancev s šibkim zaupanjem v Evropski parlament, delež z močnim pa upadel. Slednji je leta 2010 znašal le še 14,7 %.

3.3.4 Madžarska

Madžarska je v Evropsko unijo vstopila leta 2004, zato velja za razmeroma mlado članico (Europa 2015). V anketi je do leta 2010 sodelovalo okrog 1300 anketirancev, medtem ko se je leta 2012 število sodelujočih povzpelo na slabih 1900.

Graf 3.16 Gibanje zaupanja državljanov v Evropski parlament: Madžarska (v %)

Vir: Lastna analiza (2015).

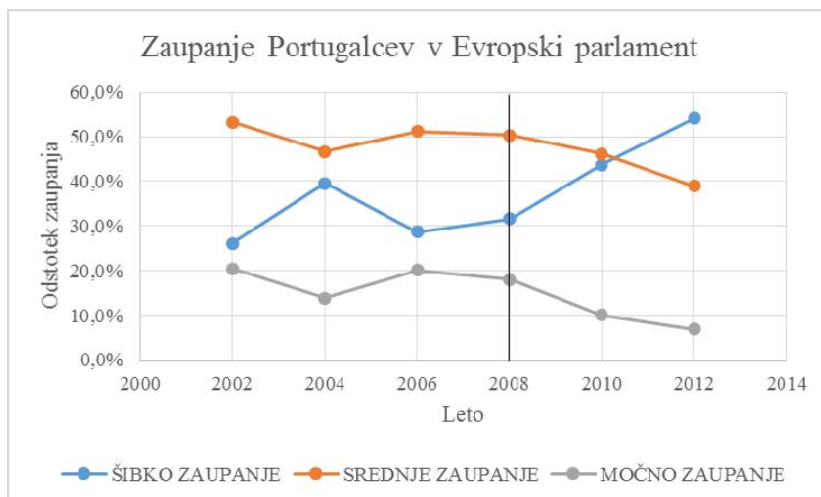
Madžarska je v Evropsko unijo vstopila leta 2004, zato velja za razmeroma mlado članico (Europa 2015). V anketi je do leta 2010 sodelovalo okrog 1300 anketirancev, medtem ko se je leta 2012 število sodelujočih povzpelo na slabih 1900.

3.3.5 Portugalska

Portugalska je skupaj s Španijo del Evropske unije postala leta 1986 in je ena izmed starejših članic.

V raziskavi je sodelovalo od 1200 do 2000 anketirancev.

Graf 3.17: Gibanje zaupanja državljanov v Evropski parlament: Portugalska (v %)

Vir: Lastna analiza (2015).

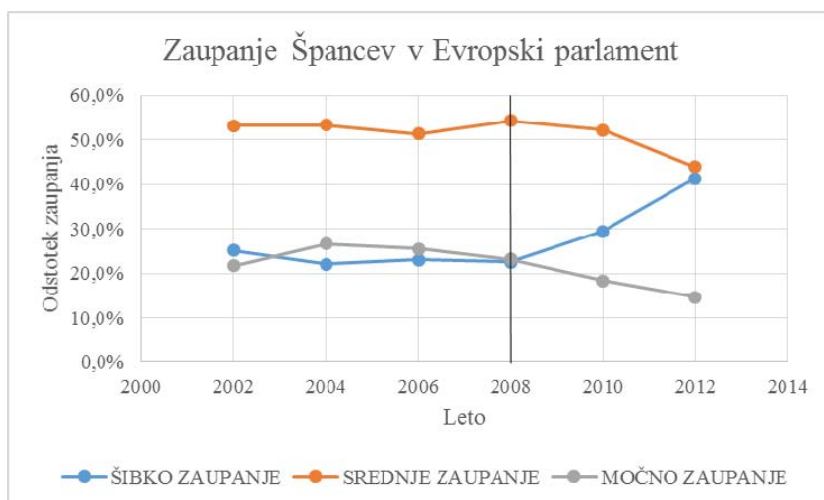
Graf 3.17 prikazuje, da se je poslabšanje zaupanja v evropsko institucijo začelo leta 2008. Takrat sta deleža anketirancev s srednjim in močnim zaupanjem začela padati, delež anketirancev s šibkim zaupanjem pa narastel. Z leti se je ta trend le še poglobljajal. Do leta 2012 je delež anketirancev z močnim zaupanjem padel na 6,9 %, medtem ko je Evropskemu parlamentu kar 54,1 % anketirancev izrazilo šibko zaupanje.

3.3.6 Španija

Španija je stara članica Evropske unije, saj se je v Unijo povezala že leta 1986.

Ankete je skozi leta izpolnjevalo od 1400 do 2200 anketirancev, odvisno od leta izvedbe.

Graf 3. 18: Gibanje zaupanja državljanov v Evropski parlament: Španija (v %)

Vir: Lastna analiza (2015).

Graf 3.18 kaže spremembe v zaupanju Špancev v Evropski parlament. Do leta 2008 je bilo zaupanje Špancev zelo konstantno, nato pa je prišlo do sprememb, ki so zelo podobne spremembam zaupanja Špancev v nacionalni parlament. Delež anketirancev s srednjim zaupanjem je bil ponovno do 2010 razmeroma enak, pri ostalih dveh pa je do sprememb prišlo leta 2010, z manjšim poslabšanjem. Do večjih sprememb je prišlo leta 2012, ko je delež anketirancev s šibkim zaupanjem močneje narasel, tistih z močnim in srednjim zaupanjem v Evropski parlament pa upadel.

Zaupanje državljanov v Evropski parlament se je med državami razlikovalo. Zaupanje državljanov vanj je bilo v primerjavi z zaupanjem v nacionalne parlamente bolj konstantno. Do večjih sprememb (upadov zaupanja) je prišlo v večini leta 2010, kar je kasneje v primerjavi z zaupanjem državljanov v nacionalne parlamente. Razlog za to je moč najti tudi v dogovarjanju držav o prejemu finančne pomoči. Tistega leta so države namreč začele s podpisovanjem Memorandumov o razumevanju, kjer so navedeni pogoji za prejem finančne pomoči (European Parliament 2015). Največ nihanja zaupanja v Evropski parlament je bilo v 10 letih pri Madžarski, največji upad zaupanja pa je viden v Grčiji.

3.4 Zaupanje državljanov političnim strankam

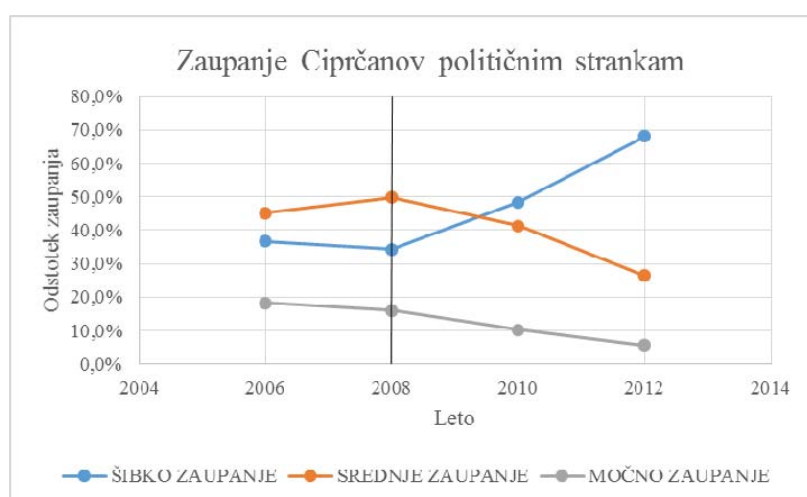
Analiza zaupanja državljanov političnim strankam v analiziranih državah temelji na rezultatih javnomnenjskih anket, kjer so anketiranci odgovarjali na vprašanje »Prosim, da s pomočjo lestvice od 0 do 10 ocenite, kako vi osebno zaupate vsaki od naslednjih ustanov. 0 pomeni, da ustanovi sploh ne zaupate, 10 pa, da ji povsem zaupate« (CJMMK 2012, 3), kjer je bilo v nadaljevanju naštetih več ustanov, med drugim tudi politične stranke. Za namene analize sem odgovore rekodirala v tri skupine. Prvo skupino sestavljajo vrednosti od 0 do vključno 3 in sem jo poimenovala »šibko zaupanje«, drugo skupino (»srednje zaupanje«) sestavljajo vrednosti od 4 do vključno 6, zadnjo skupino (»močno zaupanje«) pa vrednosti od 7 do vključno 10. Osebe, ki na vprašanje niso odgovarjale oz. je bil njihov odgovor nejasen, niso bile vključene v analizo.

Časovno obdobje analize je od 2004 do 2012, razen v primerih, ko država ni redno izpolnjevala anket.

3.4.1 Ciper

V analizi zaupanja državljanov političnim strankam je v letih 2006, 2008, 2010 in 2012 sodelovalo od 959 do 1176 anketirancev.

Graf 3.19: Gibanje zaupanja državljanov v politične stranke: Ciper (v %)

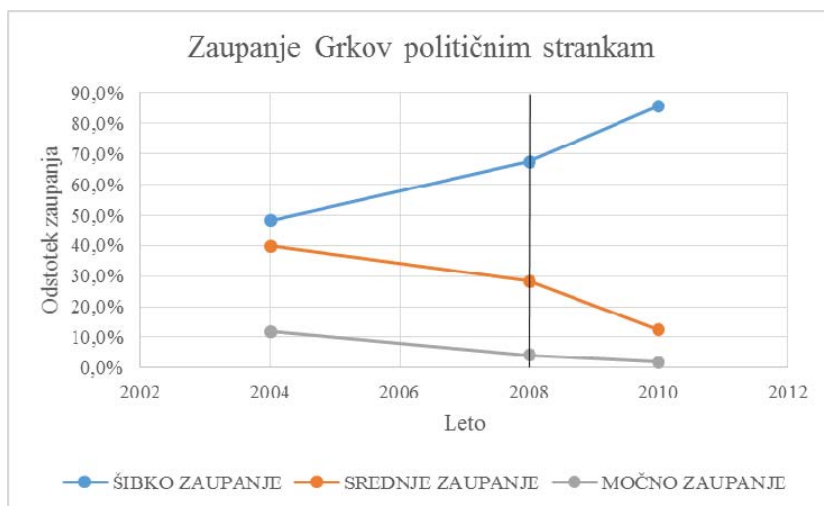
Vir: Lastna analiza (2015).

Zaupanje Ciprčanov se je v obdobju šestih let močno spreminjalo. Iz Grafa 3.13 je razvidno, da se je v veliki večini zmanjševalo. Delež anketirancev z močnim zaupanjem je postal z vsakim analiziranim letom manjši, od 18,2 % leta 2006 do le 5,5 % leta 2012. Delež sodelujočih s šibkim zaupanjem je razen leta 2008 vsako leto rasel. Leta 2010 je delež anketirancev s šibkim zaupanjem narasel z dobrih 34 % na dobrih 48 %, do naslednje meritve pa že na 68,1 %.

3.4.2 Grčija

Analiza zaupanja državljanov v politične stranke v Grčiji zajema leta 2004, 2008 in 2010. V anketah je sodelovalo od 2056 do 2689 sodelujočih.

Graf 3.20: Gibanje zaupanja državljanov v politične stranke: Grčija (v %)

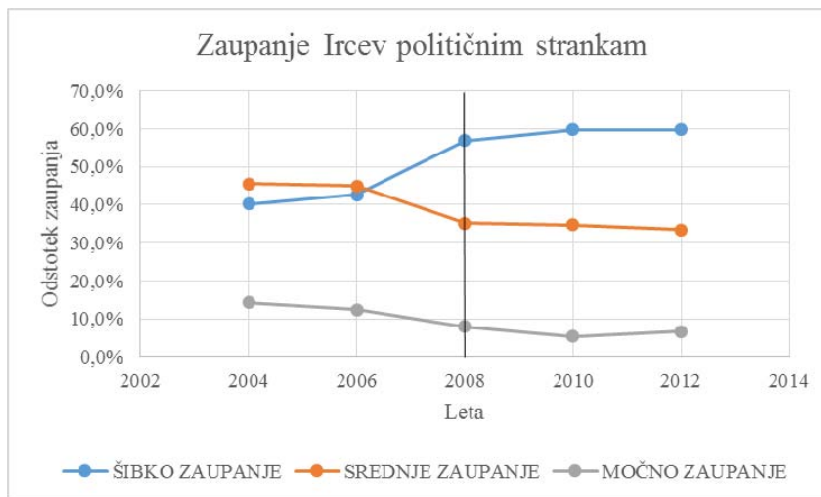
Vir: Lastna analiza (2015).

Zgornji graf kaže konstantno zmanjševanje zaupanja državljanov političnim strankam v Grčiji, pri čemer je bilo zaupanje že leta 2004 izredno nizko. Od leta 2004 do 2008 se je delež anketirancev s šibkim zaupanjem povečal za slabih 20 %, leta 2010 pa še za dodatnih 20 %. Odstotek sodelujočih s srednjim zaupanjem v politične stranke se je z leti zmanjševal z 39,9 % na 12,5 %.

3.4.3 Irska

V analizi zaupanja političnim strankam na Irskem je med letoma 2004 in 2012 sodelovalo med 1739 in 2546 anketirancev.

Graf 3.21: Gibanje zaupanja državljanov v politične stranke: Irska (v %)

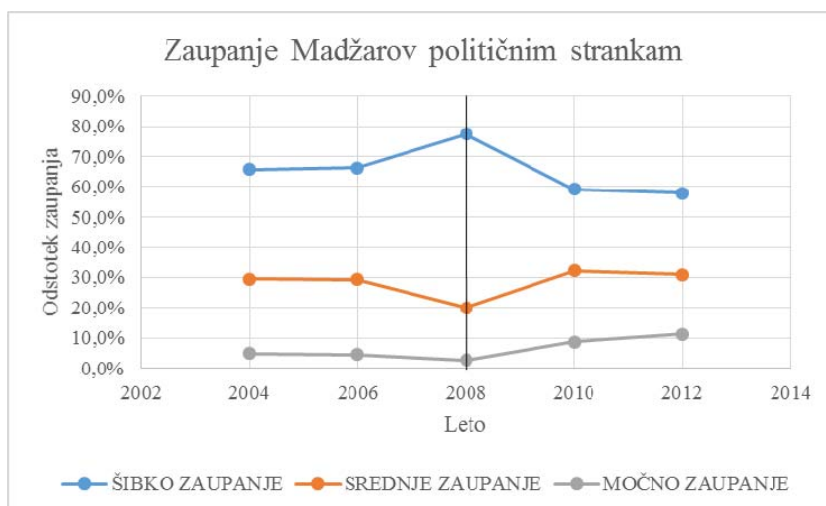
Vir: Lastna analiza (2015).

Zaupanje Ircev v politične stranke se je v analiziranem obdobju močno spreminjalo. Kakor je razvidno iz Grafa 3.21, od leta 2008 med Irce na podlagi anket močno prevladuje šibko zaupanje političnim strankam, saj je tako menilo slabih 60 % anketirancev. Vendar je bilo zaupanje državljanov političnim strankam zelo nizko že od leta 2004, saj je že takrat 40,2 % anketirancev izrazilo šibko zaupanje.

3.4.4 Madžarska

Tudi analiza zaupanja državljanov političnim strankam se nanaša na leta od 2004 do vključno 2012. V anketah je sodelovalo od 1428 do 1943 anketirancev, odvisno od leta izvedbe.

Graf 3.22: Gibanje zaupanja državljanov v politične stranke: Madžarska (v %)

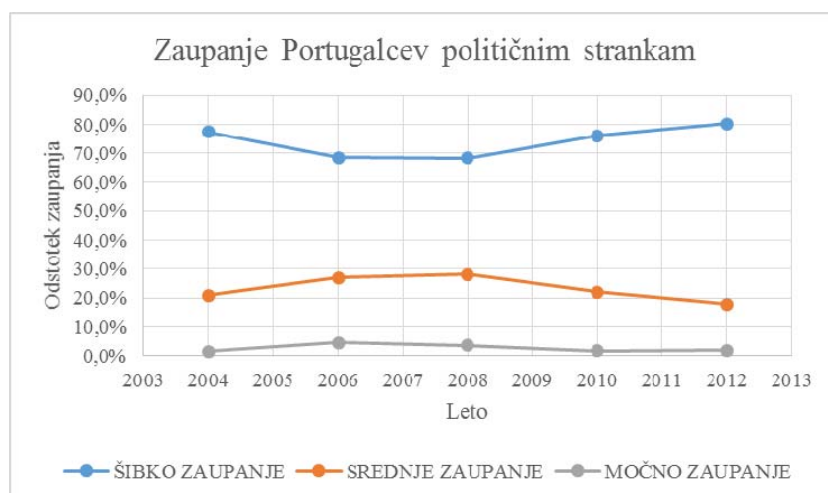
Vir: Lastna analiza (2015).

Graf 3.22 predstavlja spremembo zaupanja madžarskih anketirancev v politične stranke v letih od 2004 do 2012. Moč je trditi, da je zaupanje Madžarov v politične stranke izredno majhno, saj je delež anketirancev, ki političnim strankam šibko zaupajo, večji kot delež anketirancev, ki jim zaupajo srednje in močno skupaj. Najbolj skrb zbujujoč je podatek iz leta 2008, ko je močno zaupalo le 2,7 % anketirancev (41 od 1491 anketirancev), vendar v naslednjih dveh analiziranih letih pride do izboljšanja, še posebej pri deležu anketirancev s šibkim zaupanjem. Ta pade od leta 2008 do 2012 za 20 %.

3.4.5 Portugalska

Raziskava zaupanja v politične stranke na Portugalskem se je opravljala od leta 2004 do vključno 2012 in vključevala od 2005 do 2294 anketirancev.

Graf 3.23: Gibanje zaupanja državljanov v politične stranke: Portugalska (v %)

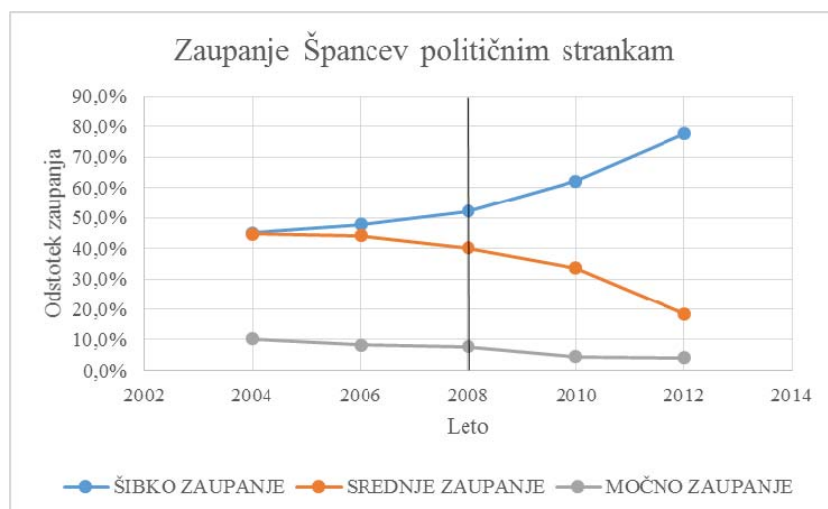
Vir: Lastna analiza (2015).

Iz Grafa 3.23 je razvidno, da je v splošnem zaupanje političnim strankam na Portugalskem izredno nizko. Zaupanje političnim strankam je skozi leta ostajalo razmeroma konstantno, najbolj se je spreminjal delež anketirancev s šibkim zaupanjem. Ta je do leta 2012 znašal že dobrih 80 %. Anketirancev z močnim zaupanjem v politične stranke v analiziranih letih praktično ni, v letih 2010 in 2012 ne preseže niti 2 %.

3.4.6 Španija

Analiza se nanaša na zaupanje Špancev političnim strankam od leta 2004 do 2012. V anketah je skozi leta sodelovalo različno število ljudi, od 1613 do 2495 anketirancev.

Graf 3.24: Gibanje zaupanja državljanov v politične stranke: Španija (v %)

Vir: Lastna analiza (2015).

Iz Grafa 3.24 je razvidno stalno spreminjanje deleža anketirancev s srednjim in šibkim zaupanjem političnim strankam. Medtem ko delež anketirancev z močnim zaupanjem ostaja razmeroma enak, delež sodelujočih s šibkim zaupanjem začne strmo naraščati z letom 2008, medtem ko delež anketirancev s srednjim zaupanjem istega leta začne upadati.

Zaupanje državljanov političnim strankam se je med leti spreminjalo, čeprav nihanja v primerjavi s prejšnjimi analizami niso bila tako očitna. Zaupanje državljanov je v povprečju zelo nizko in je tako ostalo skozi vsa analizirana leta. Večje spremembe so vidne na Cipru in v Grčiji, ko je delež anketirancev, ki so šibko zaupali političnim strankam, od leta 2008 strmo narastel.

3.5 Povezava zaupanja državljanov v nacionalni in evropski parlament

Po opravljeni analizi zaupanja državljanov izbranih držav v obe instituciji, nacionalni in Evropski parlament, je smiselna analiza povezanosti enega zaupanja z drugim. Upošteva teoretični del diplomskega dela, bi bilo upravičeno pričakovati, da z upadom zaupanja državljanov v nacionalne institucije (nacionalni parlament) upada tudi zaupanje v nadnacionalne (Evropski parlament). Državljanji se namreč po mnenju Nortona (2005) čutijo bolj povezane z nacionalnim, saj se znotraj njega sprejema več odločitev, ki jih na kratek rok

bolj neposredno zadevajo kakor odločitve, sprejete v Evropskem parlamentu. Po drugi strani pa Evropska unija s svojimi institucijami ter ponujanjem pomoči državam članicam zaradi pogojev, ki jih mora ta izpolniti za pridobitev sredstev, v javnosti pogosto ni zaznana v pozitivnem smislu.

Kot lahko vidimo v prilogah D – I, v vseh analiziranih državah obstaja povezava med zaupanjem državljanov v nacionalni in Evropski parlament. V vseh državah skozi celotno obdobje analize, z izjemo katerega posamičnega leta, so imeli anketiranci z močnim zaupanjem v nacionalni parlament tudi močno zaupanje v evropskega. Enako velja tudi za šibko in srednje zaupanje. Razlike v moči povezave med državami sicer obstajajo, v vseh državah pa je najmočnejša povezava med šibkim zaupanjem v nacionalni in Evropski parlament. V povprečju je v vseh analiziranih državah vsaj 60 % anketirancev, ki so izrazili šibko zaupanje v nacionalni parlament, izrazilo enako mero zaupanja tudi v evropskega.

3.6 Povezava zadovoljstva državljanov z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament

Zadnja analiza razkriva povezanost med zadovoljstvom državljanov z delovanjem demokracije v državi ter zaupanjem v nacionalni parlament. Glede na že ugotovljeno se je tako zaupanje kot zadovoljstvo z leti v vseh analiziranih državah zmanjšalo, vprašanje, ki si ga sedaj postavljam, pa je, ali sta ta dva pojavi povezana. Glede na teoretični del diplomskega dela predpostavljam, da se je z zmanjšanjem zadovoljstva z delovanjem demokracije zmanjšalo tudi zaupanje v nacionalni parlament.

Povezanost med obema pojavoma sem analizirala in ugotovila, da povezanost med njima obstaja, se pa razlikuje med državami. Večina državljanov, ki je močno zadovoljnih z delovanjem demokracije v državi, ima močno zaupanje tudi do nacionalnega parlamenta. Enako velja tudi za srednje zadovoljstvo z demokracijo, ki je povezano s srednjim zaupanjem v parlament, in nezadovoljstvo z delovanjem demokracije, ki je povezano s šibkim zaupanjem v nacionalni parlament. Kljub temu pa povezava med obema pojavoma ni tako močna kot pri prejšnji analizi.

4 SKLEP

V diplomskem delu sem raziskala vpliv gospodarske krize na zaupanje državljanov v institucije ter na njihovo zadovoljstvo z demokracijo. Analiza šestih držav v obdobju od 2002 do 2012 je razkrila nestabilnost tako glede zaupanja državljanov v nacionalne kot nadnacionalne institucije, politične stranke kot zadovoljstvo državljanov z delovanjem demokracije.

Zaupanje državljanov v nacionalne parlamente je v povprečju z leti v vseh državah upadalo.

Zaupanje državljanov v politične stranke je bilo skozi vso analizirano časovno obdobje v vseh državah izredno nizko, tako da težko govorimo (zgolj) o vplivu gospodarske krize na zaupanje državljanov v politične stranke.

Tudi zaupanje državljanov v evropske institucije se je skozi čas v analiziranih državah spreminjalo. Nekatere analizirane države so del Evropske unije dlje kot druge, zato je bilo vprašanje, ki se je postavljalo skozi analizo, ali bo zaupanje državljanov v evropske institucije večje pri starih ali novih članicah. Analiza je pokazala, da povezava med zaupanjem državljanov v Evropski parlament in dolžino članstva države v Evropski uniji v nekaterih obstaja, vendar je ta zelo nizka. Povprečno je zaupanje državljanov v starih članicah nekoliko višje (Portugalska, Španija), vendar je razmeroma visoko tudi v Cipru, ki spada med nove članice Evropske unije.

Prav tako je analiza je pokazala, da obstaja povezava med zaupanjem državljanov v nacionalni in Evropski parlament. Moč povezave je med leti narasla, predvsem pri državljanih, ki imajo do obeh institucij šibko zaupanje. Tudi povezava med zadovoljstvom državljanov z delovanjem demokracije in njihovim zaupanjem v nacionalni parlament se je izkazala kot pozitivna, vendar pa povezava ni tako močna kot pri prejšnji analizi.

V analiziranih državah je opazno spreminjanje zadovoljstva državljanov z demokracijo, vendar upad zadovoljstva ni tako velik kot pri zaupanju državljanov v institucije. Kljub gospodarski krizi državljani ohranjajo določeno stopnjo zadovoljstva z delovanjem demokracije. Edina izjema je Grčija, kjer je zadovoljstvo državljanov z demokracijo močno padlo.

Glede na to, da so se po Huntingtonovem modelu treh valov demokratizacije države demokratizirale v različnih časovnih obdobjih, bi bil čas izpeljane demokratizacije lahko

pomemben dejavnik tako zaupanja državljanov v institucije kot njihovega zadovoljstva z demokracijo. Države, ki so se demokratizirale prej, so namreč po Huntingtonovem mnenju bolj trdne, njihovi državljani pa se z državo počutijo bolj povezane in čutijo večjo pripadnost (Huntington 1991). Španija, Portugalska in Grčija so se demokratizirale v sredini 70. let, Madžarska in Ciper še nekoliko kasneje, Irska pa je demokratizacijo med vsemi analiziranimi državami doživela prva (Huntington 1992, Roser 2015). Vendar pa vpliv časovne izvedbe demokratizacije na podlagi lastne analize ni viden.

Na podlagi analize je moč trditi, da je bilo leto 2008 v vseh državah res prelomno. Tako zaupanje državljanov v institucije kot zadovoljstvo z delovanjem demokracije se je z letom 2008 spremenilo, pri čemer je v večini šlo za poslabšanje stanja. Nihanja so z letom 2008 postala močnejša, največji upad pa je doživelo zaupanje državljanov v nacionalne parlamente. Zaupanje državljanov v politične stranke je sicer bistveno manjše, vendar je bilo tako že pred krizo, medtem ko je zaupanje državljanov v nacionalne parlamente pred krizo bilo še relativno visoko. Nihanje je bilo sicer med državami različno, v Grčiji in Cipru za več kot 20 %.

Svojo prvo hipotezo »V državah, ki so od Evropske unije prejele finančno pomoč, sta zadovoljstvo državljanov z demokracijo in zaupanje v institucije upadla« lahko torej potrdim. Tako zadovoljstvo državljanov z delovanjem demokracije kot njihovo zaupanje v institucije sta upadla, vendar pa je moj vzorec vseboval le države, ki so prejele finančno pomoč, torej moja raziskava ni zajela dejanske kontrolne skupine. Zaupanje v institucije in zadovoljstvo z demokracijo sta po mnenju anketirancev res upadla, vprašanje pa je, kakšno vlogo je imel pri tem prejem finančne pomoči in kakšno obstoj gospodarske krize.

Tudi svojo drugo hipotezo »Vzporedno z upadanjem zaupanja v nacionalne institucije je upadlo tudi zaupanje državljanov analiziranih držav v evropske institucije« po opravljeni analizi potrjujem. Povezava med zaupanjem državljanov v nacionalni in Evropski parlament obstaja v vseh državah za vsako analizirano leto posebej.

Gospodarska kriza je torej pomembno vplivala na to, kako državljani dojemajo demokracijo ter v kolikšni meri zaupajo institucijam tako na nacionalni kot nadnacionalni ravni. Za natančnejši odgovor, v kolikšni meri sta kriza in posledičen prejem finančne pomoči izbranim državam vplivala na nihanje zadovoljstva državljanov z demokracijo ter njihovega zaupanja v institucije, pa bi bila potrebna bolj obširna analiza s kontrolno skupino (vzorcem držav, ki niso prejele finančne pomoči) in z vključitvijo več dejavnikov.

5 LITERATURA

1. Ahlin, Martin, Ljudmila Bokal, Alenka Gložančev, Milena Hajnšek-Holz, Marjeta Humar, Janez Keber, Polona Kostanjevec, Borislava Košmrlj-Levačič, Branka Lazar in Jakob Müller. 2005. *Slovar slovenskega knjižnega jezika*. Ljubljana: DZS.
2. Almond, Gabriel in Sydney Verba. 1963. *The Civic Culture. Political Attitudes and Democracy*. Princeton: Princeton University Press.
3. Assembleia da Republica. 2015. *Parliament*. Dostopno prek: <http://www.en.parlamento.pt/Parliament/index.html> (15. avgust 2015).
4. Center za raziskovanje javnega mnenja in množičnih komunikacij (CJMMK). 2012. *Slovensko javno mnenje 2012/2: Evropska družboslovna raziskava – pokazni vprašalnik*. Ljubljana: Inštitut za družbene vede.
5. Dahl, Robert. 1971. *Polyarchy : Participation and Opposition*. London: Yale University Press.
6. --- 1989. *Democracy and its Critics*. London: Yale University Press
7. --- 2000. *On Democracy*. London: Yale University Press.
8. Easton, David. 1990. *The Analysis of political structure*. New York: Routledge.
9. Europa. 2015. *Države*. Dostopno prek: http://europa.eu/about-eu/countries/index_sl.htm (12. avgust 2015).
10. European Parliament. 2015. *Macro-Financial Assistance to EU Member States*. Dostopno prek: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/note/join/2014/497721/IPOL-ECON_NT\(2014\)497721_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/note/join/2014/497721/IPOL-ECON_NT(2014)497721_EN.pdf) (20. avgust 2015).
11. European Social Survey. 2010. *ESS Round 4 (2008/2009) Final Activity Report*. London: Centre for Comparative Social Surveys, City University London.
12. European Social Survey. 2012. *ESS Round 5 (2010/2011) Technical Report*. London: Centre for Comparative Social Surveys, City University London.
13. European Social Survey. 2014. *ESS Round 6 (2012/2013) Technical Report*. London: Centre for Comparative Social Surveys, City University London.
14. Farris, Stephan. 2013. *How Poland Became Europe's Most Dynamic Economy*. Dostopno prek: <http://www.bloomberg.com/bw/articles/2013-11-27/how-poland-became-europes-most-dynamic-economy> (11. avgust 2015).
15. Fuchs, Guidorssi, Svensson. 1992. *Support for the Democratic System. Beliefs in Government*. Oxford: ESF.

16. Fukuyama, Francis in Seth Colby. 2009. *What were they thinking? The role of Economists in the Financial Debate*. Dostopno prek: http://www.viet-studies.info/kinhte/what_were_they_thinking.htm (5. avgust 2015).
17. GoMadrid. 2015. *Palacio de Senado*. Dostopno prek: <http://www.gomadrid.com/sights/palacio-del-senado.html> (23. avgust 2015).
18. Held, David. 2006. *Models of Democracy*. Cambridge: Polity Press.
19. Habermas, Jurgen. 1975. *Legitimation Crisis*. Boston: Beacon Press.
20. Hellenic Parliament. 2015. *Mps*. Dostopno prek: <http://www.hellenicparliament.gr/en/Vouleftes> (15. avgust 2015).
21. House of the Oireachtas. 2015a. *Dail Eireann*. Dostopno prek: <http://www.oireachtas.ie/parliament/about/dail/> (12. avgust 2015).
22. --- 2015b. *Seanad Eireann*. Dostopno prek: <http://www.oireachtas.ie/parliament/about/seanad/> (12. avgust 2015).
23. House of Representatives. 2015. *General information: Election, composition and dissolution of the House of Representatives*. Dostopno prek: <http://www.parliament.cy/easyconsole.cfm/id/143> (14. avgust 2015).
24. Hungarian National Assembly. 2015. *Electing Members of the National Assembly*. Dostopno prek: <http://www.parlament.hu/web/house-of-the-national-assembly/election-of-the-members-of-parliament> (12. avgust 2015).
25. Huntington, Samuel. 1991. *The third wave: Democratization in the Late Twentieth Century*. Norman, London: University of Oklahoma Press.
26. Huntington, Samuel. 1992. How Countries Democratize. *Political Science Quarterly* 106 (4): 579-616 (20. avgust 2015).
27. Jambrek, Peter. 1992. *Ustavna demokracija: Graditev slovenske demokracije, države in ustave*. Ljubljana: DZS.
28. Jowell, Roger in osrednja koordinacijska skupina. 2003. *European Social Survey 2002/2003: Technical Report*. London: Centre for Comparative Social Surveys, City University.
29. Jowell, Roger in osrednja koordinacijska skupina. 2005. *European Social Survey 2004/2005: Technical Report*. London: Centre for Comparative Social Surveys, City University.

30. Jowell, Roger in osrednja koordinacijska skupina. 2007. *European Social Survey 2006/2007: Technical Report*. London: Centre for Comparative Social Surveys, City University.
31. Kaase, Max in Kenneth Newton. 1995. *Zaupanje v vlado*. Ljubljana: Liberalna akademija in Znanstvena knjižnica FDV.
32. Kavčič, Igor in Franc Grad. 2008. *Ustavna ureditev republike Slovenije*. Ljubljana: GV.
33. Lau, Richard. 1982. Negativity in political perception. *Political Behavior* 4(4): 353-377.
34. Lijphart, Arend. 1994. Democracies: Forms, performance, and constitutional engineering. *European Journal of Political Research* 25(1): 1-17. Dostopno prek: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1475-6765.1994.tb01198.x/abstract> (11. avgust 2015)
35. Lipset, Seymour Martin. 1993. The Social Requisites of Democracy Revisited: 1993 Presidential Address. *American Sociological Review* 59(1): 1-22.
36. Listhaug, Ola in Matti Wiberg. 1985. Confidence in Political and Private Institutions: *Citizens and the State*. Oxford: Beliefs in Government.
37. Listhaug, Ola. 1995. The Dynamics of Trust in Politicians: *Citizens and the state*. Oxford: Oxford University Press.
38. Merkel, Wolfgang. 2013. *Is there a crisis of democracy? Can we answer the question?* Dostopno prek: http://www.democracybarometer.org/Papers/Merkel_2013_APSA.pdf (15. avgust 2015).
39. Mishler, William in Richard Rose. 1997. Trust, Distrust and Skepticism: Popular Evaluations of Civil and Political Institutions in Post-Communist Societies. *The Journal of Politics* 59 (2): 418-451 (12. avgust 2015).
40. Newton, Kenneth in Pippa Norris. 1999. *Confidence in Public Institutions: Faith, Culture or Performance?* Atlanta: Harvard University. Dostopno prek: <http://www.hks.harvard.edu/fs/pnorris/Acrobat/NEWTON.PDF> (15. avgust 2015).
41. Norton, Philip. 2005. *National Parliaments and the European Union*. London: Routledge.
42. Parsons, Talcott. 1964. *The social system*. Glencoe: The Free Press.

43. Rajšp, Simona in Slavko Kurdija. 2010. *Zaupanje informacijski pooblaščenki*. Ljubljana: Center za raziskovanje javnega mnenja. Dostopno prek: https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/razno/Javno_mnenje_jan2010.pdf (10. julij 2015).
44. Rhodes, Roderick Arthur William, Sarah Binder in Bert Rockman. 2008. *The Oxford Handbook of Political Institutions*. Oxford: Oxford University Press.
45. Rizman, Rudi. 2014. *Odprte sociološke agende – globalizacija, demokracija in intelektualci*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
46. Rose, Richard. 1984. *Understanding Big Government*. London: Sage.
47. Roser, Max. 2015. *Democratisation*. Dostopno prek: <http://ourworldindata.org/data/political-regimes/democratisation/> (20. avgust 2015).
48. Rus, Veljko. 1971. *Naše vrednote*. Maribor: Obzorja.
49. Rus, Veljko in Niko Toš. 2005. *Vrednote Slovencev in Evropejcev: Analiza vrednotnih orientacij Slovencev ob koncu stoletja*. Ljubljana: SJM.
50. Sartori, Giovanni. 2009. *Parties and Party System*. Cambridge: ECPR Press.
51. Sheets, Connor Adams. 2012. *The East European Miracle: How Did Poland Avoid The Global Recession?* Dostopno prek: <http://www.ibtimes.com/east-european-miracle-how-did-poland-avoid-global-recession-795799> (11. avgust 2015).
52. Smith, Yves. 2010. *ECONned: How Unenlightened Self Interest Undermined Democracy and Corrupted Capitalism*. New York: Palgrave Macmillan.
53. Stinchcomb, Arthur. 1968. *Constructing Social Theories*. Chicago: University of Chicago Press.
54. Toš, Niko. 1999. *Zaupanje Slovencev v demokratični sistem*. Ljubljana: Liberalna akademija in Znanstvena knjižnica FDV.
55. Zmerli, Sonja, Kenneth Newton in Jose Ramon Montero. 2007. *Trust in people, confidence in political institutions and satisfaction with democracy. Citizenship and Involvement in European Democracies: A Comparative Analysis*. London: Routledge.
56. Zielonka, Jan. 2001. *Democratic Consolidation in Eastern Europe: Volume 1: Institutional Engineering (Oxford Studies in Democratization)*. Oxford: Oxford University Press.
57. Weil, Frederick. 1989. The Sources and Structure of Legitimation in Western Democracies: A Consolidated Model Tested with Time Series Data in Six Countries since World War 2. *American Sociological Review* 54 (5): 682-706.

PRILOGE

PRILOGA A: Gibanje zadovoljstva državljanov z delovanjem demokracije

Tabela A1: Gibanje zadovoljstva državljanov z delovanjem demokracije: Ciper (v %)

LETO	NEZADOVOLJSTVO	SREDNJE ZADOVOLJSTVO	MOČNO ZADOVOLJSTVO
2006	7,4%	38,4%	54,1%
2008	7,8%	39,1%	53,1%
2010	15,3%	45,9%	38,7%
2012	30,9%	39,0%	30,1%

Tabela A2: Gibanje zadovoljstva državljanov z delovanjem demokracije: Grčija (v %)

LETO	NEZADOVOLJSTVO	SREDNJE ZADOVOLJSTVO	MOČNO ZADOVOLJSTVO
2002	20,5%	34,0%	45,5%
2004	12,0%	37,7%	50,3%
2008	37,5%	41,3%	21,2%
2010	60,5%	30,0%	9,5%

Tabela A3: Gibanje zadovoljstva državljanov z delovanjem demokracije: Irska (v %)

LETO	NEZADOVOLJSTVO	SREDNJE ZADOVOLJSTVO	MOČNO ZADOVOLJSTVO
2002	26,8%	44,1%	29,1%
2004	14,7%	43,6%	41,7%
2006	13,9%	44,0%	42,1%
2008	35,8%	42,0%	22,2%
2010	28,2%	46,8%	25,0%
2012	21,5%	40,0%	38,5%

Tabela A4: Gibanje zadovoljstva državljanov z delovanjem demokracije: Madžarska (v %)

LETO	NEZADOVOLJSTVO	SREDNJE ZADOVOLJSTVO	MOČNO ZADOVOLJSVO
2002	28,0%	46,4%	25,6%
2004	40,3%	45,7%	14,1%
2006	51,7%	35,7%	12,6%
2008	59,5%	31,8%	8,7%
2010	34,9%	44,8%	20,3%
2012	36,1%	41,2%	22,7%

Tabela A5: Gibanje zadovoljstva državljanov z delovanjem demokracije: Portugalska (v %)

LETO	NEZADOVOLJSTVO	SREDNJE ZADOVOLJSTVO	MOČNO ZADOVOLJSTVO
2002	29,6%	51,7%	18,6%
2004	55,3%	36,7%	8,0%
2006	35,4%	50,7%	13,9%
2008	37,7%	51,0%	11,4%
2010	48,7%	44,4%	6,9%
2012	40,7%	44,8%	14,5%

Tabela A6: Gibanje zadovoljstva državljanov z delovanjem demokracije: Španija (v %)

LETO	NEZADOVOLJSTVO	SREDNJE ZADOVOLJSTVO	MOČNO ZADOVOLJSTVO
2002	14,6%	49,0%	36,4%
2004	11,0%	44,2%	44,8%
2006	10,4%	49,5%	40,1%
2008	15,0%	44,6%	40,4%
2010	22,9%	49,8%	27,3%
2012	41,0%	43,0%	15,9%

PRILOGA B: Gibanje zaupanja državljanov v nacionalni parlament

Tabela B1: Gibanje zaupanja državljanov v nacionalni parlament: Ciper (v %)

LETO	ŠIBKO ZAUPANJE	SREDNJE ZAUPANJE	MOČNO ZAUPANJE
2006	16,6%	42,9%	40,5%
2008	18,4%	47,0%	34,5%
2010	29,0%	49,9%	21,1%
2012	50,1%	38,2%	11,7%

Tabela B2: Gibanje zaupanja državljanov v nacionalni parlament: Grčija (v %)

LETO	ŠIBKO ZAUPANJE	SREDNJE ZAUPANJE	MOČNO ZAUPANJE
2002	31,5%	39,8%	28,7%
2004	28,8%	47,1%	24,1%
2006	Ni podatka	Ni podatka	Ni podatka
2008	50,2%	35,9%	13,9%
2010	74,8%	20,3%	4,9%

Tabela B3: Gibanje zaupanja državljanov v nacionalni parlament: Irska (v %)

LETO	ŠIBKO ZAUPANJE	SREDNJE ZAUPANJE	MOČNO ZAUPANJE
2002	35,2%	42,6%	22,2%
2004	28,3%	47,0%	24,8%
2006	27,2%	47,8%	25,0%
2008	45,6%	40,2%	14,2%
2010	49,6%	38,5%	11,9%
2012	49,0%	39,0%	12,0%

Tabela B4: Gibanje zaupanja državljanov v nacionalni parlament: Madžarska (v %)

LETO	ŠIBKO ZAUPANJE	SREDNJE ZAUPANJE	MOČNO ZAUPANJE
2002	28,2%	43,5%	28,3%
2004	50,6%	37,2%	12,2%
2006	53,6%	35,0%	11,4%
2008	67,0%	26,5%	6,5%
2010	41,0%	39,4%	19,6%
2012	46,6%	34,9%	18,5%

Tabela B5: Gibanje zaupanja državljanov v nacionalni parlament: Portugalska (v %)

LETO	ŠIBKO ZAUPANJE	SREDNJE ZAUPANJE	MOČNO ZAUPANJE
2002	34,6%	48,0%	17,5%
2004	46,4%	44,0%	9,5%
2006	41,8%	46,2%	11,9%
2008	49,9%	38,8%	11,3%
2010	59,5%	34,4%	6,1%
2012	67,5%	28,2%	4,4%

Tabela B6: Gibanje zaupanja državljanov v nacionalni parlament: Španija (v %)

LETO	ŠIBKO ZAUPANJE	SREDNJE ZAUPANJE	MOČNO ZAUPANJE
2002	26,4%	49,3%	24,3%
2004	21,5%	53,1%	25,4%
2006	23,3%	49,2%	27,5%
2008	23,5%	51,2%	25,2%
2010	32,8%	51,3%	15,9%
2012	51,1%	37,1%	11,9%

PRILOGA C: Gibanje zaupanja državljanov v Evropski parlament

Tabela C1: Gibanje zaupanja državljanov v Evropski parlament: Ciper (v %)

LETO	ŠIBKO ZAUPANJE	SREDNJE ZAUPANJE	MOČNO ZAUPANJE
2006	17,4%	37,8%	44,8%
2008	13,0%	41,7%	45,3%
2010	24,8%	43,8%	31,5%
2012	37,7%	39,6%	22,7%

Tabela C2: Gibanje zaupanja državljanov v Evropski parlament: Grčija (v %)

LETO	ŠIBKO ZAUPANJE	SREDNJE ZAUPANJE	MOČNO ZAUPANJE
2002	19,1%	39,5%	41,4%
2004	21,5%	42,4%	36,1%
2008	35,1%	43,1%	21,7%
2010	65,5%	26,7%	7,8%

Tabela C3: Gibanje zaupanja državljanov v Evropski parlament: Irska (v %)

LETO	ŠIBKO ZAUPANJE	SREDNJE ZAUPANJE	MOČNO ZAUPANJE
2002	24,2%	43,8%	32,0%
2004	20,4%	45,5%	34,1%
2006	21,8%	45,6%	32,6%
2008	28,2%	48,8%	22,9%
2010	41,3%	44,0%	14,7%
2012	33,6%	47,2%	19,2%

Tabela C4: Gibanje zaupanja državljanov v Evropski parlament: Madžarska (v %)

LETO	ŠIBKO ZAUPANJE	SREDNJE ZAUPANJE	MOČNO ZAUPANJE
2002	17,0%	44,1%	38,9%
2004	23,9%	45,8%	30,3%
2006	27,7%	43,8%	28,4%
2008	40,0%	41,2%	18,8%
2010	29,8%	45,5%	24,7%
2012	38,5%	43,5%	18,0%

Tabela C5: Gibanje zaupanja državljanov v Evropski parlament: Portugalska (v %)

LETO	ŠIBKO ZAUPANJE	SREDNJE ZAUPANJE	MOČNO ZAUPANJE
2002	26,1%	53,3%	20,5%
2004	39,6%	46,7%	13,8%
2006	28,7%	51,2%	20,1%
2008	31,6%	50,4%	18,0%
2010	43,7%	46,2%	10,1%
2012	54,1%	39,0%	6,9%

Tabela C6: Gibanje zaupanja državljanov v Evropski parlament: Španija (v %)

LETO	ŠIBKO ZAUPANJE	SREDNJE ZAUPANJE	MOČNO ZAUPANJE
2002	25,1%	53,2%	21,7%
2004	22,1%	53,3%	26,6%
2006	23,1%	51,4%	25,5%
2008	22,5%	54,3%	23,2%
2010	29,5%	52,2%	18,3%
2012	41,4%	44,0%	14,6%

PRILOGA Č: Gibanje zaupanja državljanov v politične stranke

Table Č1: Gibanje zaupanja državljanov v politične stranke: Ciper (v %)

LETO	ŠIBKO ZAUPANJE	SREDNJE ZAUPANJE	MOČNO ZAUPANJE
2006	36,6%	45,2%	18,2%
2008	34,2%	49,8%	16,0%
2010	48,3%	41,4%	10,3%
2012	68,1%	26,4%	5,5%

Table Č2: Gibanje zaupanja državljanov v politične stranke: Grčija (v %)

LETO	ŠIBKO ZAUPANJE	SREDNJE ZAUPANJE	MOČNO ZAUPANJE
2004	48,2%	39,9%	11,9%
2006	Ni podatka	Ni podatka	Ni podatka
2008	67,4%	28,4%	4,2%
2010	85,7%	12,5%	1,9%

Table Č3: Gibanje zaupanja državljanov v politične stranke: Irska (v %)

LETO	ŠIBKO ZAUPANJE	SREDNJE ZAUPANJE	MOČNO ZAUPANJE
2004	40,2%	45,6%	14,2%
2006	42,6%	45,0%	12,4%
2008	56,9%	35,2%	7,9%
2010	59,8%	34,8%	5,4%
2012	59,8%	33,5%	6,6%

Table Č4: Gibanje zaupanja državljanov v politične stranke: Madžarska (v %)

LETO	ŠIBKO ZAUPANJE	SREDNJE ZAUPANJE	MOČNO ZAUPANJE
2004	65,8%	29,5%	4,8%
2006	66,2%	29,3%	4,5%
2008	77,3%	20,0%	2,7%
2010	59,2%	32,1%	8,7%
2012	57,8%	30,9%	11,3%

Table Č5: Gibanje zaupanja državljanov v politične stranke: Portugalska (v %)

LETO	ŠIBKO ZAUPANJE	SREDNJE ZAUPANJE	MOČNO ZAUPANJE
2004	77,3%	21,0%	1,6%
2006	68,4%	27,1%	4,5%
2008	68,3%	28,1%	3,6%
2010	76,1%	22,0%	1,8%
2012	80,2%	17,8%	1,9%

Table Č6: Gibanje zaupanja državljanov v politične stranke: Španija (v %)

LETO	ŠIBKO ZAUPANJE	SREDNJE ZAUPANJE	MOČNO ZAUPANJE
2004	45,1%	44,7%	10,2%
2006	47,7%	44,1%	8,2%
2008	52,1%	40,1%	7,8%
2010	62,1%	33,5%	4,4%
2012	77,7%	18,4%	4,0%

PRILOGA D: Povezava zaupanja državljanov v nacionalni in Evropski parlament: Ciper

Tabela D1: Povezanost zaupanja Ciprčanov v nacionalni in Evropski parlament za leto 2006

Zaupanje v nacionalni parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v nacionalni parlament	Šibko zaupanje	44,4%	14,1%	5,4%	15,5%
	Srednje zaupanje	40,3%	59,0%	29,3%	42,4%
	Močno zaupanje	15,3%	26,9%	65,3%	42,1%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela D2: Povezanost zaupanja Ciprčanov v nacionalni in Evropski parlament za leto 2008

Zaupanje v nacionalni parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v nacionalni parlament	Šibko zaupanje	47,8%	19,6%	9,7%	18,7%
	Srednje zaupanje	43,3%	56,1%	38,4%	46,4%
	Močno zaupanje	9,0%	24,2%	51,9%	34,9%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela D3: Povezanost zaupanja Ciprčanov v nacionalni in Evropski parlament za leto 2010

Zaupanje v nacionalni parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v nacionalni parlament	Šibko zaupanje	68,4%	19,8%	14,1%	30,2%
	Srednje zaupanje	25,3%	69,1%	42,6%	50,0%
	Močno zaupanje	6,2%	11,1%	43,3%	19,8%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela D4: Povezanost zaupanja Ciprčanov v nacionalni in Evropski parlament za leto 2012

Zaupanje v nacionalni parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v nacionalni parlament	Šibko zaupanje	80,1%	38,8%	21,2%	50,6%
	Srednje zaupanje	16,4%	53,5%	46,1%	37,7%
	Močno zaupanje	3,5%	7,8%	32,7%	11,7%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela D5: Povprečje povezav zaupanja med nacionalnim in Evropskim parlamentom: Ciper (v %)

POVPREČJE POVEZAV ZAUPANJA MED INSTITUCIJAMA (V %)		ZAUPANJE V EVROPSKI PARLAMENT		
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje
ZAUPANJE V NACIONALNI PARLAMENT	Šibko zaupanje	60,175	23,075	12,6
	Srednje zaupanje	31,325	59,425	39,1
	Močno zaupanje	8,5	17,5	48,3
	Skupaj	100	100	100

PRILOGA E: Povezava zaupanja državljanov v nacionalni in Evropski parlament: Grčija

Tabela E1: Povezanost zaupanja Grkov v nacionalni in Evropski parlament za leto 2002

Zaupanje v nacionalni parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v nacionalni parlament	Šibko zaupanje	70,7%	31,6%	13,1%	31,4%
	Srednje zaupanje	20,9%	53,0%	36,4%	40,1%
	Močno zaupanje	8,5%	15,3%	50,5%	28,5%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela E2: Povezanost zaupanja Grkov v nacionalni in Evropski parlament za leto 2004

Zaupanje v nacionalni parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v nacionalni parlament	Šibko zaupanje	66,0%	23,7%	11,9%	28,6%
	Srednje zaupanje	28,7%	62,5%	39,3%	46,8%
	Močno zaupanje	5,3%	13,7%	48,9%	24,6%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela E3: Povezanost zaupanja Grkov v nacionalni in Evropski parlament za leto 2008

Zaupanje v nacionalni parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v nacionalni parlament	Šibko zaupanje	83,2%	39,4%	19,6%	50,5%
	Srednje zaupanje	14,7%	47,7%	44,8%	35,4%
	Močno zaupanje	2,1%	12,9%	35,6%	14,0%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela E4: Povezanost zaupanja Grkov v nacionalni in Evropski parlament za leto 2010

Zaupanje v nacionalni parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v nacionalni parlament	Šibko zaupanje	87,8%	54,7%	35,1%	74,9%
	Srednje zaupanje	10,7%	39,7%	35,1%	20,3%
	Močno zaupanje	1,5%	5,7%	29,7%	4,8%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela E5: Povprečje povezav zaupanja med nacionalnim in Evropskim parlamentom: Grčija (v %)

POVPREČJE POVEZAV ZAUPANJA MED INSTITUCIJAMA (V %)		ZAUPANJE V EVROPSKI PARLAMENT		
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje
ZAUPANJE V NACIONALNI PARLAMENT	Šibko zaupanje	76,9	37,35	19,925
	Srednje zaupanje	18,75	50,75	38,9
	Močno zaupanje	4,35	11,9	41,175
	Skupaj	100	100	100

PRILOGA F: Povezava zaupanja državljanov v nacionalni in Evropski parlament: Irska

Tabela F1: Povezanost zaupanja Ircev v nacionalni in Evropski parlament za leto 2002

Zaupanje v parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v parlament	Šibko zaupanje	67,6%	28,1%	16,5%	33,9%
	Srednje zaupanje	26,3%	55,1%	39,6%	43,1%
	Močno zaupanje	6,1%	16,9%	44,0%	23,0%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela F2: Povezanost zaupanja Ircev v nacionalni in Evropski parlament za leto 2004

Zaupanje v parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v parlament	Šibko zaupanje	67,0%	24,1%	9,3%	27,7%
	Srednje zaupanje	26,2%	57,8%	45,8%	47,4%
	Močno zaupanje	6,8%	18,1%	44,8%	24,9%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela F3: Povezanost zaupanja Ircev v nacionalni in Evropski parlament za leto 2006

Zaupanje v parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v parlament	Šibko zaupanje	62,0%	21,1%	12,2%	27,1%
	Srednje zaupanje	32,2%	61,0%	40,6%	48,0%
	Močno zaupanje	5,8%	17,9%	47,2%	24,9%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela F4: Povezanost zaupanja Ircev v nacionalni in Evropski parlament za leto 2008

Zaupanje v parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v parlament	Šibko zaupanje	75,3%	39,9%	18,7%	45,0%
	Srednje zaupanje	19,6%	50,1%	46,6%	40,7%
	Močno zaupanje	5,2%	10,0%	34,7%	14,3%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela F5: Povezanost zaupanja Ircev v nacionalni in Evropski parlament za leto 2010

Zaupanje v parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v parlament	Šibko zaupanje	73,1%	34,9%	18,4%	48,6%
	Srednje zaupanje	22,6%	54,2%	41,6%	39,2%
	Močno zaupanje	4,3%	10,9%	40,0%	12,3%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela F6: Povezanost zaupanja Ircev v nacionalni in Evropski parlament za leto 2012

Zaupanje v parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v parlament	Šibko zaupanje	77,8%	37,8%	23,2%	48,6%
	Srednje zaupanje	19,3%	54,0%	40,1%	39,6%
	Močno zaupanje	2,9%	8,2%	36,7%	11,8%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela F7: Povprečje povezav zaupanja med nacionalnim in Evropskim parlamentom: Irska (v %)

POVPREČJE POVEZAV ZAUPANJA MED INSTITUCIJAMA (V %)		ZAUPANJE V EVROPSKI PARLAMENT		
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje
ZAUPANJE V NACIONALNI PARLAMENT	Šibko zaupanje	70,47	30,983	16,383
	Srednje zaupanje	24,36	52,367	42,383
	Močno zaupanje	5,17	16,650	41,234
	Skupaj	100	100	100

PRILOGA G: Povezava zaupanja državljanov v nacionalni in Evropski parlament: Madžarska

Tabela G1: Povezanost zaupanja Madžarov v nacionalni in Evropski parlament za leto 2002

Zaupanje v parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v parlament	Šibko zaupanje	64,6%	28,2%	10,5%	27,6%
	Srednje zaupanje	25,4%	55,8%	36,3%	43,0%
	Močno zaupanje	10,0%	16,0%	53,2%	29,5%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela G2: Povezanost zaupanja Madžarov v nacionalni in Evropski parlament za leto 2004

Zaupanje v parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v parlament	Šibko zaupanje	85,9%	45,4%	25,7%	49,2%
	Srednje zaupanje	12,1%	45,2%	47,9%	38,1%
	Močno zaupanje	2,0%	9,3%	26,5%	12,7%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela G3: Povezanost zaupanja Madžarov v nacionalni in Evropski parlament za leto 2006

Zaupanje v nacionalni parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v nacionalni parlament	Šibko zaupanje	79,4%	51,8%	30,0%	53,4%
	Srednje zaupanje	17,8%	42,2%	40,5%	34,9%
	Močno zaupanje	2,9%	6,0%	29,5%	11,8%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela G4: Povezanost zaupanja Madžarov v nacionalni in Evropski parlament za leto 2008

Zaupanje v nacionalni parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v nacionalni parlament	Šibko zaupanje	89,0%	59,0%	37,3%	66,9%
	Srednje zaupanje	10,3%	35,9%	41,3%	26,7%
	Močno zaupanje	0,7%	5,1%	21,4%	6,4%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela G5: Povezanost zaupanja Madžarov v nacionalni in Evropski parlament za leto 2010

Zaupanje v nacionalni parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v nacionalni parlament	Šibko zaupanje	68,9%	35,4%	15,7%	40,6%
	Srednje zaupanje	25,0%	49,8%	38,5%	39,6%
	Močno zaupanje	6,1%	14,8%	45,9%	19,8%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela G6: Povezanost zaupanja Madžarov v nacionalni in Evropski parlament za leto 2012

Zaupanje v nacionalni parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v nacionalni parlament	Šibko zaupanje	69,9%	34,8%	23,3%	46,2%
	Srednje zaupanje	22,2%	49,0%	28,5%	35,0%
	Močno zaupanje	7,9%	16,2%	48,2%	18,8%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela G7: Povprečje povezav zaupanja med nacionalnim in Evropskim parlamentom: Madžarska (v %)

POVPREČJE POVEZAV ZAUPANJA MED INSTITUCIJAMA (V %)		ZAUPANJE V EVROPSKI PARLAMENT		
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje
ZAUPANJE V NACIONALNI PARLAMENT	Šibko zaupanje	76,333	42,433	23,75
	Srednje zaupanje	16,734	46,367	38,8
	Močno zaupanje	6,933	11,2	37,45
	Skupaj	100	100	100

PRILOGA H: Povezava zaupanja državljanov v nacionalni in Evropski parlament: Portugalska

Tabela H1: Povezanost zaupanja Portugalcev v nacionalni in Evropski parlament za leto 2002

Zaupanje v nacionalni parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v nacionalni parlament	Šibko zaupanje	70,9%	22,3%	9,8%	32,3%
	Srednje zaupanje	23,6%	64,5%	39,6%	48,8%
	Močno zaupanje	5,5%	13,2%	50,6%	18,9%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela H2: Povezanost zaupanja Portugalcev v nacionalni in Evropski parlament za leto 2004

Zaupanje v nacionalni parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v nacionalni parlament	Šibko zaupanje	68,6%	34,1%	14,4%	45,1%
	Srednje zaupanje	27,2%	57,7%	55,6%	45,3%
	Močno zaupanje	4,2%	8,1%	30,0%	9,6%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela H3: Povezanost zaupanja Portugalcev v nacionalni in Evropski parlament za leto 2006

Zaupanje nacionalnemu parlamentu * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje nacionalnemu parlamentu	Šibko zaupanje	77,5%	28,3%	15,1%	39,6%
	Srednje zaupanje	19,9%	61,2%	51,9%	47,6%
	Močno zaupanje	2,5%	10,5%	33,0%	12,8%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela H4: Povezanost zaupanja Portugalcev v nacionalni in Evropski parlament za leto 2008

Zaupanje v nacionalni parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v nacionalni parlament	Šibko zaupanje	78,6%	38,3%	14,7%	46,8%
	Srednje zaupanje	19,4%	53,3%	44,2%	41,0%
	Močno zaupanje	2,0%	8,4%	41,0%	12,2%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela H5: Povezanost zaupanja Portugalcev v nacionalni in Evropski parlament za leto 2010

Zaupanje v nacionalni parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v nacionalni parlament	Šibko zaupanje	87,1%	37,2%	22,4%	57,5%
	Srednje zaupanje	11,5%	57,0%	47,5%	36,2%
	Močno zaupanje	1,4%	5,7%	30,1%	6,3%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela H6: Povezanost zaupanja Portugalcev v nacionalni in Evropski parlament za leto 2012

Zaupanje v nacionalni parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v nacionalni parlament	Šibko zaupanje	87,7%	45,5%	22,6%	66,8%
	Srednje zaupanje	11,1%	49,8%	47,4%	28,7%
	Močno zaupanje	1,2%	4,7%	30,1%	4,5%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela H7: Povprečje povezav zaupanja med nacionalnim in Evropskim parlamentom: Portugalska (v %)

POVPREČJE POVEZAV ZAUPANJA MED INSTITUCIJAMA (V %)		ZAUPANJE V EVROPSKI PARLAMENT		
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje
ZAUPANJE V NACIONALNI PARLAMENT	Šibko zaupanje	78,4	36,317	16,5
	Srednje zaupanje	18,8	57,25	47,7
	Močno zaupanje	2,8	6,433	35,8
	Skupaj	100	100	100

PRILOGA I: Povezava zaupanja državljanov v nacionalni in Evropski parlament: Španija

Tabela I1: Povezanost zaupanja Špancev v nacionalni in Evropski parlament za leto 2002

Zaupanje v nacionalni parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v nacionalni parlament	Šibko zaupanje	68,9%	15,6%	4,1%	26,4%
	Srednje zaupanje	25,9%	68,1%	29,3%	49,2%
	Močno zaupanje	5,2%	16,3%	66,6%	24,4%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela I2: Povezanost zaupanja Špancev v nacionalni in Evropski parlament za leto 2004

Zaupanje v nacionalni parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v nacionalni parlament	Šibko zaupanje	56,1%	12,4%	4,8%	19,9%
	Srednje zaupanje	36,7%	69,7%	37,6%	53,9%
	Močno zaupanje	7,2%	17,9%	57,6%	26,2%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela I3: Povezanost zaupanja Špancev v nacionalni in Evropski parlament za leto 2006

Zaupanje v nacionalni parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v nacionalni parlament	Šibko zaupanje	60,7%	13,8%	6,9%	22,7%
	Srednje zaupanje	32,0%	65,9%	28,9%	48,8%
	Močno zaupanje	7,4%	20,3%	64,2%	28,5%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela I4: Povezanost zaupanja Špancev v nacionalni in Evropski parlament za leto 2008

Zaupanje v nacionalni parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v nacionalni parlament	Šibko zaupanje	60,3%	15,3%	4,9%	22,7%
	Srednje zaupanje	34,1%	67,4%	28,2%	51,0%
	Močno zaupanje	5,7%	17,3%	66,9%	26,3%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela I5: Povezanost zaupanja Špancev v nacionalni in Evropski parlament za leto 2010

Zaupanje v nacionalni parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v nacionalni parlament	Šibko zaupanje	68,9%	20,7%	8,3%	32,6%
	Srednje zaupanje	28,5%	66,7%	43,9%	51,3%
	Močno zaupanje	2,6%	12,6%	47,8%	16,1%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela I5: Povezanost zaupanja Špancev v nacionalni in Evropski parlament za leto 2012

Zaupanje v nacionalni parlament * Zaupanje v Evropski parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v Evropski parlament

		Zaupanje v Evropski parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zaupanje v nacionalni parlament	Šibko zaupanje	79,5%	36,4%	14,9%	51,2%
	Srednje zaupanje	17,8%	55,0%	39,9%	37,3%
	Močno zaupanje	2,7%	8,6%	45,2%	11,4%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela I7: Povprečje povezav zaupanja med nacionalnim in Evropskim parlamentom: Španija (v %)

POVPREČJE POVEZAV ZAUPANJA MED INSTITUCIJAMA (V %)		ZAUPANJE V EVROPSKI PARLAMENT		
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje
ZAUPANJE V NACIONALNI PARLAMENT	Šibko zaupanje	65,733	19,033	7,317
	Srednje zaupanje	29,134	65,467	34,633
	Močno zaupanje	5,133	15,5	58,05
	Skupaj	100	100	100

PRILOGA J: Povezava zadovoljstva državljanov z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament: Ciper

Tabela J1: Povezanost zadovoljstva Ciprčanov z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2006

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v nacionalni parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v nacionalni parlament

		Zaupanje v nacionalni parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	19,0%	7,3%	2,4%	7,3%
	Srednje zadovoljstvo	48,7%	46,1%	25,4%	38,2%
	Močno zadovoljstvo	32,3%	46,6%	72,2%	54,5%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela J2: Povezanost zadovoljstva Ciprčanov z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2008

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v nacionalni parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v nacionalni parlament

		Zaupanje v nacionalni parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	23,2%	5,7%	2,8%	7,9%
	Srednje zadovoljstvo	41,2%	46,7%	27,2%	38,9%
	Močno zadovoljstvo	35,5%	47,6%	70,0%	53,1%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela J3: Povezanost zadovoljstva Ciprčanov z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2010

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v nacionalni parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v nacionalni parlament

		Zaupanje v nacionalni parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	30,7%	9,6%	6,7%	15,2%
	Srednje zadovoljstvo	43,4%	54,4%	30,8%	46,2%
	Močno zadovoljstvo	25,9%	36,0%	62,5%	38,6%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela J4: Povezanost zadovoljstva Ciprčanov z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2012

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v nacionalni parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v nacionalni parlament

		Zaupanje v nacionalni parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	44,6%	20,6%	12,3%	31,7%
	Srednje zadovoljstvo	35,7%	44,6%	36,9%	39,2%
	Močno zadovoljstvo	19,7%	34,8%	50,8%	29,1%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela I5: Povprečje povezav zadovoljstva z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament: Ciper (v %)

POVPREČJE POVEZAV ZADOVOLJSTVOM Z DEMOKRACIJO IN ZAUPANJEM V NACIONALNI PARLAMENT (V %)		ZAUPANJE V NACIONALNI PARLAMENT		
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje
ZADOVOLJSTVO Z DEMOKRACIJO	Nezadovoljstvo	29,40	10,8	6,05
	Srednje zadovoljstvo	42,25	47,95	30,075
	Močno zadovoljstvo	28,35	41,25	62,875
	Skupaj	100	100	100

PRILOGA K: Povezava zadovoljstva državljanov z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament: Grčija

Tabela K1: Povezanost zadovoljstva Grkov z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2002

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v nacionalni parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v nacionalni parlament

		Zaupanje v nacionalni parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	37,7%	15,1%	9,8%	20,6%
	Srednje zadovoljstvo	37,2%	39,7%	22,7%	34,0%
	Močno zadovoljstvo	25,1%	45,3%	67,6%	45,3%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela K2: Povezanost zadovoljstva Grkov z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2004

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v nacionalni parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v nacionalni parlament

		Zaupanje v nacionalni parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	25,9%	7,6%	4,3%	12,0%
	Srednje zadovoljstvo	41,7%	43,4%	21,8%	37,7%
	Močno zadovoljstvo	32,4%	49,1%	73,9%	50,3%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela K3: Povezanost zadovoljstva Grkov z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2008

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v nacionalni parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v nacionalni parlament

		Zaupanje v nacionalni parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	55,0%	22,6%	13,7%	37,6%
	Srednje zadovoljstvo	36,4%	50,4%	34,9%	41,2%
	Močno zadovoljstvo	8,6%	27,0%	51,4%	21,1%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela K4: Povezanost zadovoljstva Grkov z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2010

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v nacionalni parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v nacionalni parlament

		Zaupanje v nacionalni parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	69,8%	36,2%	22,7%	60,6%
	Srednje zadovoljstvo	24,8%	46,9%	36,4%	29,9%
	Močno zadovoljstvo	5,4%	17,0%	40,9%	9,5%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela K5: Povprečje povezav zadovoljstva z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament: Grčija (v %)

POVPREČJE POVEZAV ZADOVOLJSTVOM Z DEMOKRACIJO IN ZAUPANJEM V NACIONALNI PARLAMENT (V %)		ZAUPANJE V NACIONALNI PARLAMENT		
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje
ZADOVOLJSTVO Z DEMOKRACIJO	Nezadovoljstvo	47,1	20,3	12,6
	Srednje zadovoljstvo	35,025	45,1	28,95
	Močno zadovoljstvo	17,875	34,6	58,45
	Skupaj	100	100	100

PRILOGA L: Povezava zadovoljstva državljanov z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament: Irska

Tabela L1: Povezanost zadovoljstva Ircev z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2002

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v parlament

		Zaupanje v parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	50,1%	17,9%	8,7%	26,9%
	Srednje zadovoljstvo	37,5%	51,9%	37,4%	43,6%
	Močno zadovoljstvo	12,4%	30,2%	53,9%	29,5%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela L2: Povezanost zadovoljstva Ircev z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2004

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v parlament

		Zaupanje v parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	35,0%	8,4%	4,0%	14,7%
	Srednje zadovoljstvo	45,0%	50,6%	28,7%	43,6%
	Močno zadovoljstvo	20,0%	41,0%	67,4%	41,8%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela L3: Povezanost zadovoljstva Ircev z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2006

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v parlament

		Zaupanje v parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	34,1%	7,9%	2,7%	13,6%
	Srednje zadovoljstvo	43,6%	52,6%	29,2%	44,3%
	Močno zadovoljstvo	22,3%	39,5%	68,1%	42,1%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela L4: Povezanost zadovoljstva Ircev z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2008

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v parlament

		Zaupanje v parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	53,8%	23,6%	13,5%	35,8%
	Srednje zadovoljstvo	35,2%	51,8%	35,9%	42,1%
	Močno zadovoljstvo	10,9%	24,6%	50,6%	22,2%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela L5: Povezanost zadovoljstva Ircev z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2010

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v parlament

		Zaupanje v parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	41,8%	20,2%	5,1%	29,0%
	Srednje zadovoljstvo	44,6%	54,0%	35,7%	47,2%
	Močno zadovoljstvo	13,6%	25,8%	59,2%	23,7%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela L6: Povezanost zadovoljstva Ircev z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2012

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v parlament

		Zaupanje v parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	34,4%	11,0%	4,8%	21,6%
	Srednje zadovoljstvo	38,9%	47,7%	19,9%	40,1%
	Močno zadovoljstvo	26,8%	41,3%	75,3%	38,3%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela L7: Povprečje povezav zadovoljstva z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament: Irska (v %)

POVPREČJE POVEZAV ZADOVOLJSTVOM Z DEMOKRACIJO IN ZAUPANJEM V NACIONALNI PARLAMENT (V %)		ZAUPANJE V NACIONALNI PARLAMENT		
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje
ZADOVOLJSTVO Z DEMOKRACIJO	Nezadovoljstvo	41,533	14,833	6,45
	Srednje zadovoljstvo	40,8	51,433	31,133
	Močno zadovoljstvo	17,667	33,734	62,417
	Skupaj	100	100	100

PRILOGA M: Povezava zadovoljstva državljanov z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament: Madžarska

Tabela M1: Povezanost zadovoljstva Madžarov z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2002

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v parlament

		Zaupanje v parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	54,5%	21,9%	12,4%	28,2%
	Srednje zadovoljstvo	34,0%	58,6%	39,6%	46,4%
	Močno zadovoljstvo	11,4%	19,6%	48,0%	25,4%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela M2: Povezanost zadovoljstva Madžarov z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2004

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v parlament

		Zaupanje v parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	57,7%	25,4%	15,0%	40,5%
	Srednje zadovoljstvo	35,1%	58,0%	49,7%	45,4%
	Močno zadovoljstvo	7,2%	16,6%	35,3%	14,1%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela M3: Povezanost zadovoljstva Madžarov z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2006

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v nacionalni parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v nacionalni parlament

		Zaupanje v nacionalni parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	67,9%	39,0%	15,9%	51,8%
	Srednje zadovoljstvo	26,5%	48,8%	36,9%	35,5%
	Močno zadovoljstvo	5,6%	12,2%	47,1%	12,7%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela M4: Povezanost zadovoljstva Madžarov z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2008

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v nacionalni parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v nacionalni parlament

		Zaupanje v nacionalni parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	70,7%	41,9%	20,7%	60,0%
	Srednje zadovoljstvo	24,3%	45,4%	46,0%	31,3%
	Močno zadovoljstvo	4,9%	12,7%	33,3%	8,8%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela M5: Povezanost zadovoljstva Madžarov z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2010

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v nacionalni parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v nacionalni parlament

		Zaupanje v nacionalni parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	58,1%	23,7%	10,6%	35,1%
	Srednje zadovoljstvo	35,4%	57,0%	39,1%	44,7%
	Močno zadovoljstvo	6,5%	19,3%	50,4%	20,2%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela M6: Povezanost zadovoljstva Madžarov z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2012

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v nacionalni parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v nacionalni parlament

		Zaupanje v nacionalni parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	59,2%	21,5%	5,2%	36,1%
	Srednje zadovoljstvo	33,9%	56,4%	30,8%	41,2%
	Močno zadovoljstvo	6,8%	22,1%	64,0%	22,7%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela M7: Povprečje povezav zadovoljstva z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament: Madžarska (v %)

POVPREČJE POVEZAV ZADOVOLJSTVOM Z DEMOKRACIJO IN ZAUPANJEM V NACIONALNI PARLAMENT (V %)		ZAUPANJE V NACIONALNI PARLAMENT		
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje
ZADOVOLJSTVO Z DEMOKRACIJO	Nezadovoljstvo	61,35	28,9	13,3
	Srednje zadovoljstvo	31,583	54,03	40,35
	Močno zadovoljstvo	7,067	17,07	46,35
	Skupaj	100	100	100

PRILOGA N: Povezava zadovoljstva državljanov z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament: Portugalska

Tabela N1: Povezanost zadovoljstva Portugalcev z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2002

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v nacionalni parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v nacionalni parlament

		Zaupanje v nacionalni parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	47,3%	22,3%	16,2%	29,7%
	Srednje zadovoljstvo	42,0%	58,5%	50,2%	51,4%
	Močno zadovoljstvo	10,7%	19,3%	33,6%	18,9%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela N2: Povezanost zadovoljstva Portugalcev z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2004

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v nacionalni parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v nacionalni parlament

		Zaupanje v nacionalni parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	69,1%	47,5%	28,5%	55,7%
	Srednje zadovoljstvo	26,6%	43,9%	49,7%	36,4%
	Močno zadovoljstvo	4,3%	8,6%	21,8%	7,9%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela N3: Povezanost zadovoljstva Portugalcev z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2006

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje nacionalnemu parlamentu Crosstabulation

% within Zaupanje nacionalnemu parlamentu

		Zaupanje nacionalnemu parlamentu			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	57,8%	23,3%	9,1%	35,7%
	Srednje zadovoljstvo	37,4%	61,3%	51,5%	50,3%
	Močno zadovoljstvo	4,9%	15,4%	39,4%	14,0%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela N4: Povezanost zadovoljstva Portugalcev z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2008

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v nacionalni parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v nacionalni parlament

		Zaupanje v nacionalni parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	55,0%	23,1%	14,4%	37,6%
	Srednje zadovoljstvo	39,2%	63,5%	55,6%	50,7%
	Močno zadovoljstvo	5,8%	13,5%	30,0%	11,6%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela N5: Povezanost zadovoljstva Portugalcev z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2010

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v nacionalni parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v nacionalni parlament

		Zaupanje v nacionalni parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	61,1%	33,0%	21,1%	48,7%
	Srednje zadovoljstvo	34,3%	59,3%	56,1%	44,5%
	Močno zadovoljstvo	4,5%	7,6%	22,8%	6,7%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela N6: Povezanost zadovoljstva Portugalcev z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2012

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v nacionalni parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v nacionalni parlament

		Zaupanje v nacionalni parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	50,6%	19,9%	24,2%	40,7%
	Srednje zadovoljstvo	39,5%	57,7%	42,9%	44,8%
	Močno zadovoljstvo	9,9%	22,4%	33,0%	14,5%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela N7: Povprečje povezav zadovoljstva z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament: Portugalska (v %)

POVPREČJE POVEZAV ZADOVOLJSTVOM Z DEMOKRACIJO IN ZAUPANJEM V NACIONALNI PARLAMENT (V %)		ZAUPANJE V NACIONALNI PARLAMENT		
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje
ZADOVOLJSTVO Z DEMOKRACIJO	Nezadovoljstvo	56,817	28,167	18,9
	Srednje zadovoljstvo	36,5	57,367	51
	Močno zadovoljstvo	6,683	14,466	30,1
	Skupaj	100	100	100

PRILOGA O: Povezava zadovoljstva državljanov z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament: Španija

Tabela O1: Povezanost zadovoljstva Špancev z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2002

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v nacionalni parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v nacionalni parlament

		Zaupanje v nacionalni parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	32,1%	10,1%	5,0%	14,7%
	Srednje zadovoljstvo	49,6%	55,1%	35,0%	48,8%
	Močno zadovoljstvo	18,3%	34,8%	60,0%	36,5%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela O2: Povezanost zadovoljstva Špancev z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2004

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v nacionalni parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v nacionalni parlament

		Zaupanje v nacionalni parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	30,6%	6,9%	3,6%	11,0%
	Srednje zadovoljstvo	45,6%	51,5%	26,0%	43,7%
	Močno zadovoljstvo	23,8%	41,6%	70,5%	45,3%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela O3: Povezanost zadovoljstva Špancev z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2006

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v nacionalni parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v nacionalni parlament

		Zaupanje v nacionalni parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	26,7%	7,6%	2,1%	10,5%
	Srednje zadovoljstvo	54,4%	57,0%	31,7%	49,4%
	Močno zadovoljstvo	18,9%	35,4%	66,2%	40,1%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela O4: Povezanost zadovoljstva Špancev z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2008

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v nacionalni parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v nacionalni parlament

		Zaupanje v nacionalni parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	38,8%	10,0%	3,4%	15,1%
	Srednje zadovoljstvo	44,3%	54,2%	25,7%	44,7%
	Močno zadovoljstvo	16,9%	35,8%	70,8%	40,3%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela O5: Povezanost zadovoljstva Špancev z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2010

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v nacionalni parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v nacionalni parlament

		Zaupanje v nacionalni parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	44,2%	15,3%	5,2%	23,1%
	Srednje zadovoljstvo	43,5%	58,1%	35,5%	49,7%
	Močno zadovoljstvo	12,3%	26,6%	59,2%	27,1%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela O6: Povezanost zadovoljstva Špancev z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament za leto 2012

Zadovoljstvo z demokracijo * Zaupanje v nacionalni parlament Crosstabulation

% within Zaupanje v nacionalni parlament

		Zaupanje v nacionalni parlament			Total
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje	
Zadovoljstvo z demokracijo	Nezadovoljstvo	60,7%	24,2%	12,0%	41,4%
	Srednje zadovoljstvo	33,1%	57,3%	42,3%	43,2%
	Močno zadovoljstvo	6,2%	18,5%	45,7%	15,4%
Total		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela O7: Povprečje povezav zadovoljstva z demokracijo in zaupanjem v nacionalni parlament: Španija (v %)

POVPREČJE POVEZAV ZADOVOLJSTVOM Z DEMOKRACIJO IN ZAUPANJEM V NACIONALNI PARLAMENT (V %)		ZAUPANJE V NACIONALNI PARLAMENT		
		Šibko zaupanje	Srednje zaupanje	Močno zaupanje
ZADOVOLJSTVO Z DEMOKRACIJO	Nezadovoljstvo	38,85	12,35	5,217
	Srednje zadovoljstvo	45,083	55,533	32,7
	Močno zadovoljstvo	16,067	32,117	62,083
	Skupaj	100	100	100